

An aerial photograph of a town, likely Cēsis, Latvia, featuring a prominent castle and a large church with a tall spire. The town is surrounded by lush greenery and trees, with a road visible in the foreground. The image is used as a background for the document cover.

CĒSU NOVADA ILGSTPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA 2021 - 2035

1.REDAKCIJA

2021

SATURS

IEVADS	3
PLĀNOŠANAS DOKUMENTU IETVARŠ	4
PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS KOPSAVILKUMS	6
STRATĒGISKĀ DAĻA	7
Attīstības redzējums	7
Stratēģiskie mērķi un ilgtermiņa prioritātes	9
TELPISKĀS ATTĪSTĪBAS PERSPEKTĪVA	11
Loma reģionā un sadarbība	12
Apdzīvojuma struktūra un pakalpojumi	14
Satiksme un tehniskā infrastruktūra	16
Dabas teritoriju telpiskā struktūra	19
Ainaviski vērtīgas un kultūrvēsturiski nozīmīgas teritorijas	22
Prioritāri attīstāmās teritorijas	24
IEVIEŠANA UN UZRAUDZĪBA	25
STRATĒGIJAS IZSTRĀDE	27
SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJAS IZSTRĀDĒ	28

IEVADS

Cēsu novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2021.-2035.gadam (turpmāk – Stratēģija) ir Cēsu novada hierarhiski augstākais teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kas nosaka pašvaldības vēlamā attīstības virzienu un vadlīnijas tā sasniegšanai.

Cēsu novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģija ir pakārtota Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijai "Latvija 2030", kurā minēts: "Vidzemes attīstības centru funkcionālā tīkla galvenie balsti ir Valmiera kā izglītības, ražošanas un inovāciju centrs un Cēsis kā kultūras un tūrisma centrs." Cēsu novada attīstības redzējums veidots, ņemot vērā dokumentā "Latvija 2030" noteikto, kā arī ņemot vērā administratīvi teritoriālās reformas rezultātus, kur Cēsu novadu patlaban veido Cēsu centrālā administrācija, Līgatnes, Pārgaujas, Priekuļu, Vecpiebalgas, Jaunpiebalgas un Amatas pārvaldes (iepriekš – novadi). Līdz ar pārmaiņām, tika uzklauti jaunā novada iedzīvotāju viedokļi un analizēti Cēsu novada lielākie izaicinājumi (iedzīvotāju skaita samazināšanās, dažādu profilu darbavietu trūkums, nepietiekoši sakārtota pilsētvide un infrastruktūra, vienmērīga novada attīstība arī

perifērās zonās) un stiprās puses (novada iedzīvotāji, vēsturiskais un kultūras mantojums, kultūras tūrisma attīstība, zaļā dabas vide). Cēsu novada attīstības redzējums veidots, lai ikviens novada iedzīvotājs justos piederīgs un tam būtu iespēju ietekmēt un piedalīties lēmumpieņemšanas procesos.

Cēsu novada Stratēģijā iespējams iepazīties ar novada ilgtermiņa attīstības redzējumu (vīziju), stratēģiskajiem mērķiem, ilgtermiņā izvirzītajām attīstības prioritātēm un telpiskās attīstības perspektīvu līdz 2035.gadam.

PLĀNOŠANAS DOKUMENTU IETVARŠ

Atbilstoši pieņemtajai praksei, attīstības dokumentus plāno ilgtermiņā (līdz 25 gadiem), vidējā termiņā (līdz septiņiem gadiem) un īstermiņā (līdz trīs gadiem) – nacionālā, reģionālā un vietējā mērogā. Izstrādājot Cēsu novada Stratēģiju un tās uzstādījumus, ir ievērots pēctecības un savstarpējās saskaņotības princips ar Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā “Latvija 2030” un Vidzemes plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumentos noteiktajiem attīstības mērķiem un prioritātēm (“Vidzemes plānošanas reģiona attīstības programma 2021-2027” un “Vidzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030”). Tā ir saskaņota ar visām Cēsu jaunveidojamā novada sastādošajām teritorijām – Amatas, Priekuļu, Pārgaujas, Vecpiebalgas, Jaunpiebalgas, Līgatnes pārvaldēm un Cēsu centrālo administrāciju.

Pašvaldības ilgtermiņa plānošanas dokumentā – Cēsu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā – noteiktas galvenās novada pamatvērtības, definējot novada viziju (nākotnes redzējums), stratēģiskos mērķus un nosakot ilgtermiņa telpiskās prioritātes. Vidēja termiņa attīstības plānošanas dokumentā – Cēsu novada attīstības programmā – atbilstoši stratēģiskajiem mērķiem noteiktas vidēja termiņa prioritātes, rīcību virzieni, uzdevumi un rīcības šo uzdevumu izpildei.

Cēsu novada Attīstības programma 2021-2027 tika sagatavota, ievērojot šādus normatīvos aktus:

- ♦ Attīstības plānošanas sistēmas likums jeb APSL, kas tika pieņemts 2008.gadā;
- ♦ Teritorijas attīstības plānošanas likums jeb TAPL, kas tika pieņemts 2011.gadā;
- ♦ Ministru kabineta 14.10.2014. noteikumi Nr.628 “Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem”;
- ♦ Ministru kabineta 25.08.2009. noteikumi Nr.970 “Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā”.

Cēsu novada Attīstības programma 2021-2027 pēc Teritorijas attīstības plānošanas likuma var tikt definēta kā vidējā termiņa attīstības plānošanas dokuments, kura uzbūve un tajā iekļautā informācija tiek balstīta uz TAPL 3.pantā iekļautajām astoņiem attīstības plānošanas dokumentu principiem:

Ilgtermiņa princips — teritorijas attīstību plāno, lai saglabātu un veidotu esošajām un nākamajām paaudzēm kvalitatīvu vidi, līdzsvarotu ekonomisko attīstību, racionālu dabas, cilvēku un materiālo resursu izmantošanu, dabas un kultūras mantojuma attīstību;

Pēctecības princips — jaunus teritorijas attīstības plānošanas dokumentus izstrādā, izvērtējot spēkā esošos attīstības plānošanas dokumentus un to īstenošanas praksi;

Vienlīdzīgu iespēju princips — nozaru un teritoriālās, kā arī privātpersonu un sabiedrības intereses tiek vērtētas kopsakarībā ar mērķi veicināt attiecīgās teritorijas ilgtspējīgu attīstību;

Nepārtrauktības princips — teritorijas attīstību plāno nepārtraukti, elastīgi un cikliski, uzraugot šo procesu un izvērtējot jaunāko informāciju, zināšanas, vajadzības un iespējamus risinājumus;

Atklātības princips — teritorijas attīstības plānošanā un dokumentu izstrādē iesaista sabiedrību un nodrošina informācijas un lēmumu pieņemšanas atklātumu;

Integrētas pieejas princips — ekonomiskie, kultūras, sociālie un vides aspekti tiek saskaņoti, atsevišķu nozaru intereses tiek koordinētas, teritoriju attīstības prioritātes tiek saskaņotas visos plānošanas līmeņos, sadarbība ir mērķtiecīga, un tiek novērtēta plānoto risinājumu ietekme uz apkārtējām teritorijām un vidi;

Daudzveidības princips — teritorijas attīstību plāno, ņemot vērā dabas, kultūrvides, cilvēku un materiālo resursu un saimnieciskās darbības daudzveidību;

Savstarpējās saskaņotības princips — teritorijas attīstības plānošanas dokumentus izstrādā, tos savstarpēji saskaņojot un izvērtējot citos teritorijas attīstības plānošanas dokumentos noteikto.

LATVIJAS NACIONĀLAIS ATTĪSTĪBAS PLĀNS 2021.-2027.GADAM JEB NAP 2027

NAP 2027 ir paredzētas vairākās prioritātes, kas turpina NAP2020 aizsāktās aktivitātes, tā nodrošinot pēctecību. Respektīvi, NAP 2027 koncentrēs uzmanību uz šādam prioritātēm:

- ♦ Stipras ģimenes, veseli un aktīvi cilvēki, kas iekļauj sabiedrības veselības, veselības aprūpes, sociālās iekļaušanas un demogrāfijas jautājumus.
- ♦ Zināšanas un prasmes personības un valsts izaugsmei, kas fokusējās uz kvalitatīvu izglītību mūža garumā un zinātnes attīstību.
- ♦ Uzņēmumu konkurētspēja un materiālā labklājība, kas iekļauj inovācijas un digitālo ekonomiku, cienīgu darbu un ienākumus,

uzņēmumu konkurētspēju, veidojot uzkrājumus nākotnei.

- ♦ Kvalitatīva dzīves vide un teritoriju attīstība ir saistīta ar dabas un vides ilgtspējīgu izmantošanu, sabalansētu apdzīvojuma struktūru, pakalpojumu un mājokļu pieejamību.
- ♦ Kultūra un sports aktīvai un pilnvērtīgai dzīvei kā nosacījums stiprām kopienām, nacionālai pašapziņai un stiprai pilsoniskai sabiedrībai.
- ♦ Vienota, droša un atvērta sabiedrība iekļauj sabiedrības drošības jautājumus, tiesiskumu un līdzdalību lēmumu pieņemšanā.

Attīstības programma 2021-2027 ir veidota saskaņā ar Latvija 2030 noteiktajiem virzieniem un prioritātēm, kur NAP ir Latvijas hierarhiski augstākais vidēja termiņa plānošanas dokuments.

"LATVIJA 2030" PRIORITĀTE

ATBILSTOŠIE ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS 2021-2027 STRATĒĢISKIE UZSTĀDĪJUMI

1. KULTŪRAS TELPAS ATTĪSTĪBA	SM3 Atpazīstama kultūras norišu vieta Eiropas mērogā -> IP3.1 Konkurētspējīga novada identitāte, kas balstīta radošajās, kultūras un tūrisma industrijās -> VTP 3.1.1. Pieejama kultūrvide un tūrisma aktivitātes
2. IEGULDĪJUMI CILVĒKKAPITĀLĀ	SM5 Attīstīta iedzīvotāju digitālā prasība un ekonomikas digitālā transformācija -> IP5.1. Pašvaldības veicināta digitālās transformācijas pārvaldība -> VTP 5.1.1. E-novada attīstība un aktīvas sabiedrības veidošana
3. PARADIGMAS MAIŅA IZGLĪTĪBĀ	SM2 Augsta iedzīvotāju dzīves kvalitāte -> IP2.2. Uz klientu orientēta augstas kvalitātes pārvaldība un inovatīvām idejām apveltīta pašvaldība -> VTP 2.2.1. Veselīgas, sociāli atbildīgas, izglītotas sabiedrības un kvalitatīvas dzīves vides veidošana
4. INOVATĪVA UN EKOEFĒKTĪVA EKONOMIKA	SM1 Inovatīva, uz resursiem balstīta, investoriem labvēlīga ekonomiskā vide -> IP1.1. Efektīva uzņēmējdarbības ekosistēmas veidošana un jaunu darba vietu radīšana -> VTP 1.1.1. Augstas pievienotās vērtības ekonomika, balstīta uz vietējo resursu un intelektuālā potenciāla izmantošanu
5. DABA KĀ NĀKOTNES KAPITĀLS	SM4 Videi draudzīgs, ilgtspējīgs un klimatneitrāls novads -> IP4.1. Efektīva un ilgtspējīga esošā novada resursu izmantošana un dabas vides saglabāšana -> VTP 4.1.1. Klimata pārmaiņām pielāgotas vides veidošana
6. TELPISKĀS PERSPEKTĪVAS ATTĪSTĪBA	SM2 Augsta iedzīvotāju dzīves kvalitāte -> IP2.2. Uz klientu orientēta augstas kvalitātes pārvaldība un inovatīvām idejām apveltīta pašvaldība -> VTP 2.2.1. Veselīgas, sociāli atbildīgas, izglītotas sabiedrības un kvalitatīvas dzīves vides veidošana
7. INOVATĪVA PĀRVALDE UN SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA	SM2 Augsta iedzīvotāju dzīves kvalitāte -> IP2.2. Uz klientu orientēta augstas kvalitātes pārvaldība un inovatīvām idejām apveltīta pašvaldība -> VTP 2.2.1. Veselīgas, sociāli atbildīgas, izglītotas sabiedrības un kvalitatīvas dzīves vides veidošana SM5 Attīstīta iedzīvotāju digitālā prasība un ekonomikas digitālā transformācija -> IP5.1. Pašvaldības veicināta digitālās transformācijas pārvaldība -> VTP 5.1.1. E-novada attīstība un aktīvas sabiedrības veidošana

Reģionālā līmeņa politikas un attīstības plānošanas dokumenti, kas ir nozīmīgi attiecībā uz Cēsu novada Attīstības programmu 2021. - 2027. gadam.

VIDZEMES PLĀNOŠANAS REĢIONA ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒĢIJA 2030 UN ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2021 - 2027

Vidzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2030 pamatā ir vairākas ilgtermiņa prioritātes:

- 1.prioritāte** ir kvalitatīva, pieejama un daudzpusīga izglītība;
- 2.prioritāte** ir sociālā drošība un veselība;
- 3.prioritāte** ir ilgtspējīgas uzņēmējdarbības un inovāciju vide;
- 4.prioritāte** ir ilgtspējīga energoefektīva ekonomika;
- 5.prioritāte** ir reģiona sasniedzamība;
- 6.prioritāte** ir vietu pievilcība.

Vidzemes plānošanas reģiona attīstības programmas 2021 - 2027 pamatā ir četras vidēja termiņa tematiskās prioritātes:

- 1.prioritāte** ir sadarbība un spēcīgas institūcijas;
- 2.prioritāte** ir attīstība un izaugsme, pārveidojot saimniekošanas modeļus;
- 3.prioritāte** ir uzlabot cilvēku dzīves kvalitāti;
- 4.prioritāte** ir saglabāt un gudri apsaimniekot dabas sistēmas un resursus.

PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS KOPSAVILKUMS

Cēsu novads – jaunizveidots novads, kurā pēc administratīvi teritoriālās reformas apvienoti 7 novadi – katrs ar savu identitāti un vērtībām, veidojot spēcīgu, bagātu un vienotu novadu laimīgai dzīvei. Teritoriāli Cēsu novads ir atgriezies gandrīz tādā veidolā, kāds tas bija pirms 2009.gada administratīvi teritoriālās reformas, iepriekš no 1940.-2009.gadam pastāvēot kā administratīva iedalījuma vienībai – Cēsu rajonam.

Novada teritorija aizņem 2668,2 km², tajos izvietotas 2 pilsētas – Cēsis un Līgatne, kā arī 21 pagasts – Amatas, Drabešu, Nītaures, Skujenes, Zaubes, Vaives, Jaunpiebalgas, Zosēnu, Līgatnes, Raiskuma, Stalbes, Straupes, Liepas, Mārsnēnu, Priekuļu, Veselavas, Dzērbenes, Inešu, Kaives, Taurenas un Vecpiebalgas. Administratīvais novada centrs Cēsis atrodas 87 km attālumā no valsts galvaspilsētas Rīgas, 27 km attālumā no valstspilsētas Valmieras, 30 km no Siguldas. Salīdzinoši ērtā Rīgas sasniedzamība un novietojums ir veiksmīgi priekšnoteikumi, lai Cēsu novads Rīgas aglomerācijas izaugsmes kontekstā nākotnē kļūtu par aizvien pievilcīgāku dzīvesvietu. Novads atrodas stratēģiski ļoti labā vietā – to šķērso šķērso trīs svarīgi transporta koridori – valsts nozīmes autoceļi A2 (Rīga – Sigulda - Igaunijas robeža (Vecclaicene)) un A3 (Inčukalna – Valmiera - Igaunijas robeža), kā arī dzelzceļa līnija Rīga – Valga un civilās aviācijas lidlauks “Cēsis”.

Papildus pievilcību novadam dod īpaši aizsargājamo dabas teritoriju īpatsvars, kas aizņem 27% no teritorijas, tajā skaitā Gaujas nacionālais parks ar skaisto Gaujas upes senleju, iežiem, alām, meža takām. Daudzie ezeri un upes piesaista tūristus un vietējos iedzīvotājus, kas labprāt pavada laiku dabā aktīvi atpūšoties vai baudot mieru un klusumu.

Viena no lielākajām Cēsu pilsētas un novada vērtībām ir kultūrvēsturiskais mantojums, tā spilgtākās lappuses saistāmas ar viduslaikiem, kad Cēsis bija ne tikai rosīga varenās Hanzas tirdzniecības savienības pilsēta, bet 15. un 16. gs. mijā arī visas Livonijas ordeņvalsts administratīvais centrs. Turpmākajos karos pilsēta gan tika vairākkārt pilnībā nopostīta, tomēr par agrāko laiku godību joprojām liecina varenās pilsdrupas un Sv. Jāņa baznīca Cēsis, kā arī Āraišu ordeņa pilsdrupas, Lielstraupes viduslaiku pils un Dzērbenes pilsmuiža, kas uzcelta viduslaiku pils vietā.

Novadā ir kvalitatīvs un plašs kultūras piedāvājums, kas saglabā katras novada teritorijas īpašo un unikālo veidolu, tomēr kopumā teritorijā vērojama vienota izpratne kultūras attīstības jautājumos. Novada teritorijā ir 24 kultūras iestādes (kultūras un tautas nami), 14 brīvdabas estrādes un 25 bibliotēkas un 10 akreditēti muzeji. Iedzīvotāji aktīvi darbojas amatiermākslas kolektīvos – deju kolektīvi, kori, ansambļi, amatiertheātri, tāpat iespējams apgūt dažādas tradicionālas amatniecības prasmes amatu mājās. Cēsu novadā regulāri uzstājas Latvijā atpazīstami un arī pasaules slavu guvuši mākslinieki, uzstājoties gan Vidzemes koncertzālē

“Cēsis”, gan citās novada kultūras norises vietās (t.sk. brīvdabas estrādēs).

Cēsu novada iedzīvotājiem ir labas iespējas iegūt dažāda līmeņa un formas izglītību, jo darbojas 25 pirmsskolas izglītības iestādes, 24 vispārējās izglītības iestādes, vairākas profesionālās izglītības iestādes un augstskolu filiāles, kā arī mācību un interešu centri neformālās un mūžizglītības iegūšanai. Ņemot vērā skolu izvietojumu, viens no novada lielākajiem izaicinājumiem ir nodrošināt efektīvu skolēnu pārvadāšanu no dzīves vietas uz mācību iestādi un atpakaļ, tāpat jādoma par jaunu, profesionāli pedagogu piesaisti.

Ņemot vērā novada atrašanās vietu un satiksmes ceļus, ir potenciāls veiksmīgai uzņēmējdarbībai. Uz 01.01.2021. novadā reģistrēti 4564 aktīvi uzņēmumi. Šobrīd aktīvā uzņēmējdarbība lielā mērā balstās uz mežu un lauksaimniecības zemju izmantošanu, pārstrādes rūpniecību, kā arī vairumtirdzniecību un mazumtirdzniecību. Lauksaimniecībā izmantojamo zemju (LIZ) platības veido 91 228 ha jeb 31% no kopējās novada teritorijas, bet meža zemju platība 146 983 ha. Lielākais izaicinājums ir ceļu infrastruktūra, nepieciešams turpināt mērķtiecīgu investīciju ieguldīšanu ceļu kvalitātes uzlabošanai – atjaunošanai, pārbūvei un ikdienas uzturēšanai, jo to kvalitāte ir viens no būtiskākajiem argumentiem, piesaistot uzņēmējus teritorijās ārpus attīstītajām vietām.

Veselības aprūpes pakalpojumus Cēsu novadā nodrošina pašvaldības SIA „Cēsu klīnika”, ģimenes ārstu prakses un privātprakses sniedzot dažādus medicīniskus pakalpojumus. SIA „Cēsu klīnika” ir 24 stundu neatliekamās palīdzības lokālā daudzprofilu slimnīca, kura kā patstāvīga kapitālsabiedrība darbojas kopš 2010.gada 1.janvāra, kad tā pārņēma visu labo pieredzi un tradīcijas no pašvaldības aģentūras „Cēsu rajona slimnīca”. Notiek preventīvi pasākumi veselības uzlabošanai – tiek īstenoti veselības veicināšanas un slimību profilakses projekti, kuru ietvaros iekļautas fiziskas aktivitātes dažādām mērķauditorijām. Novadā ir plašas iespējas, lai nodarbotos ar fiziskajām aktivitātēm gan profesionālā, gan hobbija līmenī. Par sociālo palīdzību un pakalpojumu nodrošināšanu atbildīgs ir Sociālais dienests, kas izveidots ar mērķi palīdzēt un nodrošināt konsultāciju iespējas iedzīvotājiem. Visā novada teritorijā tiek attīstīts vienmērīgs sociālo pakalpojumu nodrošinājuma tīkls, kas rūpējas par atbilstošu sociālo pakalpojumu un atbalsta veidu sniegšanu dažādām personu grupām.

STRATĒGISKĀ DAĻA

Ilgtspējīga attīstības stratēģijas redzējums tiek veidots nākamajiem 15 gadiem – tas ir laika periods, kurā iespējams izvirzīt gana plašus sasniedzamos rezultātus, taču vienlaikus, tas ir laika periods, kurā pastāv gana daudz iepriekš nedefinējama risku. Par šādu iepriekš neparedzamu risku var saukt COVID-19 izplatību 2019.gada nogalē, kas tieši ir ietekmējusi visas pasaules ritējumu gan 2020.gadā, kā arī 2021.gadā. Tiek lēsts, ka COVID-19 pandēmijas sekas pasaule izjutīs vēl vismaz līdz 2025.gadam gan ekonomiski, gan sociāli, taču Cēsu novada mērķis ir savlaicīgi definēt jaunus izaicinājumus un to risinājumus, kā arī strādāt pie jautājumiem, kas ilgstoši ir bijuši attīstības dienaskārtībā. Līdz ar to, tiek definēti tādi rīcības virzieni un veicamās darbības, kuras būs aktuālas visā stratēģijas darbības periodā līdz 2035.gadam, neatkarīgi no iespējamajiem attīstības virzieniem valstiskā vai pasaules līmenī.

ATTĪSTĪBAS REDZĒJUMS

" Vieta iespēju īstenošanai "

Cēsu novada pamatvērtība ir cilvēks un viņa labjūtība. Cēsis izvirza mērķus, lai veidotu apstākļus iedzīvotāju vēlmju īstenošanai, radot augstu dzīves vietas kvalitāti. Izveidoto apstākļu kopums veicina iedzīvotāju piesaisti novada teritorijā.

Cēsu novada ilgtspējīgas stratēģijas centrā ir prātīga novada attīstība tās iedzīvotājiem un ikvienam, kas vēlas kļūt par daļu no tā, 2035. gadā Cēsu novads ir vieta, kas:

- ♦ orientējas uz cilvēka labklājību un labsajūtu;
- ♦ rada un praktizē videi draudzīgus dzīves apstākļus;

- ♦ ir gan starptautiski, gan nacionāli, gan reģionāli atpazīstams kultūras iespēju un radošo industriju centrs;

- ♦ ir piesaistījis un turpina piesaistīt inovatīvus ražošanas un pakalpojuma uzņēmumus, radot jaunas darba vietas.

Visi faktori kopā veido augstu dzīves kvalitāti, kas ir stratēģijas horizontālā prioritāte, kas ietekmē arī visu nozaru attīstības uzstādījumus.

Cēsu novada lielāka priekšrocība ir tā daudzveidība – tas ir **ekonomiski aktīvs nacionālais nozīmes centrs**, gan pakalpojumu, gan ražošanas, kā arī kultūras jomās, tā ir mājvieta inovatīviem, sociāliem un zaļiem uzņēmumiem, kā arī starptautisks tūrisma galamērķis. Novada dažādība kalpo kā priekšnoteikums pievilcīgai dzīves vietai, kurā ir iespēja indivīdam attīstīties ikvienā dzīves jomā.

Cēsu novadā ir stabils iedzīvotāju skaits un arvien vairāk cilvēku par savu mājvietu izvēlas saukt Cēsu novadu, jo tajā ir pieejami kvalitatīvi pakalpojumi – izglītības iespējas gan pamata un vidējās izglītības iegūšanai, kā arī augstākās izglītības iespējas, novadā ir plaši pieejams sociālais atbalsts, pašvaldības sniegtie pakalpojumi ir iedzīvotājiem pieejami novada attīstības centros, kā arī digitālajā vidē.

Vidzeme ir talantīgus un darbīgus cilvēkus piesaistošs, labi savienots, iekšēji integrēts un drošs reģions, kas spēj elastīgi piemēroties izaicinājumiem, ir konkurētspējīgs un tiecas uz izcilību noteiktās reģiona viedās specializācijas jomās.

Latvija 2030.gadā ir plaukstoša aktīvu un atbildīgu pilsoņu valsts. Nācijas stiprums sakņosies mantotajās, iepazītajās un jaunradītajās kultūras un garīgajās vērtībās, latviešu valodas bagātībā un citu valodu zināšanās. Tas vienos sabiedrību jaunu, daudzveidīgu un neatkārtojamo vērtību radīšanai ekonomikā, zinātnē un kultūrā, kuras novērtēs, pazīs un cienīs arī ārpus Latvijas. Pilsētu un lauku partnerība nodrošinās augstu dzīves kvalitāti visā Latvijas teritorijā. Latvija – mūsu mājas - zaļa un sakopta, radoša un ērti sasniedzama vieta pasaules telpā, par kuras ilgtspējīgu attīstību mēs esam atbildīgi nākamo paaudžu priekšā.

CĒSU NOVADA PRIEKŠNOTEIKUMI VEIKSMĪGAI ATTĪSTĪBAI

Cēsu novada centrālais attīstības dzinulis ir cilvēks un tā mijiedarbība ar apkārtējo vidi – ekonomiskās iespējas un labklājība, sociālā drošība, iesaistīšanās iespējas, uzlabojot savu un apkārtējo dzīvi, iespēja darboties kultūras jomās un baudīt augstākās raudzes mākslu, kā arī draudzīga, zaļa un pieejama vide ikvienam cilvēkam, kas dzīvo vai viesojas Cēsu novadā.

Ekonomiskās iespējas un pakalpojumu pieejamība:

- ♦ Cēsu novadā iedzīvotājiem ir iespēja strādāt gan ražošanas, gan pakalpojumu jomās visā novada teritorijā.
- ♦ Iedzīvotājiem ir izveidota labvēlīga uzņēmējdarbības vide, lai tas attīstītu savu biznesa modeli.
- ♦ Cēsu novada iedzīvotājam ir iespēja dzīvot pilnvērtīgu dzīvi, jo tam ir nodrošināta dažāda pakalpojumu pieejamība.

Sociālā drošība, labklājība un iesaistīšanās iespēja:

- ♦ Cēsu novadā iedzīvotājiem ir pieejama kvalitatīva pamata un vidējā izglītība, kā arī ir iespējams iegūt augstāko izglītību.
- ♦ Novada iedzīvotājs jūtas drošs savā dzīvesvietā, un tam tiek garantēta sociālā drošība.
- ♦ Ikvienam ir iespēja mainīt un ietekmēt savu un apkārtējo dzīvi, līdzdarbojoties dažādos pašvaldības projektos un realizējot savas iniciatīvas caur līdzdalības budžetu.

Kultūras piedāvājums, kultūras mantojums un kultūras radīšana:

- ♦ Cēsu novadam ir unikāls un daudzveidīgs kultūras piedāvājums – sākot ar vietējo talantu piedāvāto kultūras saturu, nacionāla mēroga zvaigžņu regulāra uzstāšanās dažādās novada attīstības centros, kā arī starptautisku grandu piesaiste plaši pazīstamos kultūras festivālos.

- ♦ Cēsu novada kultūrvēsturiskais mantojuma dažādība atzīmē novadu gan vietējā, gan pasaules mēroga kartē, veicinot vietas atpazīstamību, kā arī mudinot mantojuma vērtības glabāt un rūpēties par tām.

- ♦ Novadā ir nodrošināta iespēja attīstīt un pilnveidot savus talantus amatiermākslas organizācijas un kolektīvos no visdažādākajiem žanriem – teātris, koris, orķestris, dejas, mūzikas ansamblī un citi kolektīvi, kas aktīvi darbojas sava talanta daudzinašanā.

Draudzīga, zaļa un pieejama vide:

- ♦ Cēsu novada prioritāte ir veidot iekļaujošu sabiedrību, kuras vērtība ir jebkura gada gājuma cilvēks, līdz ar to, mēs veidojam vidi, kurā ir ikvienam piemērota un pieejama.
- ♦ Daļa no Cēsu novada identitātes daba, tāpēc zaļa dzīvesveida praktizēšana ir viens no novada dzinulīiem, kas ļauj saglabāt unikālo dabas daudzveidību un bagātību, veicinot zaļu uzņēmējdarbību, kā arī domājot par dabas vērtību saglabāšanu un aizsardzību.

STRATĒGISKIE MĒRĶI UN ILGTERMIŅA PRIORITĀTES

Vīzijas sasniegšanai Stratēģijā noteikti novada Stratēģiskie mērķi (turpmāk - SM), kas ir Cēsu novada ilgtspējīgas attīstības galvenie stūrakmeņi ilgtermiņā. Mērķi noteikti, lai vairotu novada iedzīvotāju labklājību un dzīves kvalitātes uzlabošanu, tādējādi sekmējot novada konkurētspējas paaugstināšanu.

SM1 - Inovācija uz resursiem balstīta, investoru labvēlīga ekonomiskā vide

Mērķis paredz ilgtspējīgu novada resursu izmantošanu inovatīvu uzņēmējdarbības aktivitāšu veicināšanā. Cēsu novadam ir skaidrs tā pozicionējums, kas piesaista reģionāla un starptautiska mēroga investīcijas, saglabājot novada vērtības un virzību uz klimatneitrālu uzņēmējdarbības vidi. Novadā attīstās plaša spektra ražotnes un pakalpojumu sniegšanas uzņēmumi, īpaši uzplaukst uzņēmumi novada ekonomiskās specializācijas jomās, nodrošinot iespējas ikvienam Cēsu novada iedzīvotājam realizēt savu potenciālu uzņēmumu radīšanā. Sekmējot jauniešu iesaisti uzņēmējdarbībā tiek rīkoti pulcēšanās un tehnoloģiju maratonu pasākumi, kuros tiekas, pieredzē un idejās dalās dažādu jomu speciālisti, kas veicina tālāku un inovatīvu uzņēmējdarbību. Novadā ir pieejama kvalitatīva uzņēmējdarbības infrastruktūra un resursi zinātnes un pētniecības potenciāla integrēšanai uzņēmējdarbībā.

IP 1 Efektīva uzņēmējdarbības ekosistēmas veidošana un jaunu darba vietu radīšana

Cēsu novadā tiek sekmēta ekonomikas un uzņēmējdarbības nozaru pārkārtošanās, transformācija un pāreja uz zaļo ekonomiku. Īpaša loma tiek pievērsta inovācijām, P&A (Pētniecība un Attīstība) projektu īstenošanai, mērķtiecīgai virzībai un procesa modernizēšanai. Novada uzņēmēji izprot inovāciju nozīmīgumu un nepieciešamību videi draudzīgu tehnoloģiju ieviešanā, pretendējot uz finanšu resursu piesaisti. Uzņēmējiem tiek stiprināta iekšējā inovāciju kapacitāte, kas ir vērstas uz efektīvāku darbības nodrošināšanu un resursu ilgtspēju. Novadā tiek īstenoti inovatīvi pētniecības projekti. Publiskā pārvalde, pašvaldība, demonstrē izpratni par inovāciju nepieciešamību un iespēju robežās modernizē savus pakalpojumus, veidojot mūsdienīgu un efektīvu pārvaldību.

Cēsu novadā ir radīta tehniskā infrastruktūra un ir pieejams intelektuālais resurss, kas veicina augstas pievienotās vērtības produktu un pakalpojumu rašanos. Tiek sekmēta sadarbība starp dažādām ieinteresētajām pusēm, lai veicinātu uzņēmējdarbības attīstību, tiecoties uz arvien augstākiem rezultātiem, kas dod pienesumu vietējai ekonomikai un demonstrē inovāciju potenciālu. Vietējie resursi veido pamatu uzņēmējdarbības tālākai attīstībai, kuras atbalstam tiek izmantots novadā pieejamais zinātnes un pētniecības resurss. Līdztekus jaunu tehnoloģiju ieviešanā, ir saglabātas novadā raksturīgās amatniecības prasmes, turpinot

kopt gadsimtiem ilgas tradīcijas, kas veido novada atpazīstamību.

SM2 - Augsta iedzīvotāju dzīves kvalitāte

Plaša un kvalitatīva pakalpojumu un resursu pieejamība iedzīvotāju nepieciešamo vajadzību apmierināšanai, tādējādi gādājot dzīves kvalitātes paaugstināšanu visu vecumu cilvēkiem saiknē ar laba veselības stāvokļa saglabāšanu un darbotiespējīga mūža pagarināšanu, ar cilvēka garīgo un fizisko aktivitāti, ar iedziļināšanos jautājumos par sociālās vides dzīvesveidu, par saskarsmes kultūras lomu cilvēku garīgās veselības stāvoklī.

Nodrošinātas daudzveidīgas nodarbinātības, izglītības, kultūras, sporta un sabiedriskās dzīves iespējas, pieejami kvalitatīvi veselības aprūpes un sociālās aprūpes pakalpojumi, kvalitatīvi mājokļi, labiekārtota publiskā telpa un pievilcīga dzīves vide ir noteicošie dzīves kvalitātes faktori. Iedzīvotāju aktīvai dalībai novada dzīves vides veidošanā, sabiedriskajā dzīvē, iespējai iegūt kvalitatīvu izglītību un spējai sevis tālākai pilnveidošanai ir līdzvērtīga dzīves kvalitātes nozīme.

Cilvēku dzīves kvalitāte, līdz ar darba vietu pieejamības un ienākumu gūšanas iespējām ir noteicošākais dzīves vietas izvēles ietekmējošais faktors.

IP 2 Uz klientu orientēta augstas kvalitātes pārvaldība un inovatīvām idejām apveltīta pašvaldība

Pašvaldības darbībā tiek nodrošināts labas pārvaldības process, kas balstās uz atklātību, sabiedrības līdzdalību, atbildību sabiedrības priekšā par sasniegto, ētisku rīcību, taisnīgiem un pārdomātiem lēmumiem. Tiek nodrošināta atvērta pārvaldes struktūra un iedzīvotāju iesaistīšanās pārvaldes procesā. Tiek efektīvi veidotas un lietderīgi ieviestas pašvaldības rīcībpolitika. Pašvaldība ne tikai nodrošina kvalitatīvus pakalpojumus (t.sk. digitālā vidē) un veido labas attiecības ar privātpersonām, uzņēmējiem, sabiedrību kopumā, bet arī meklē inovatīvus risinājumus pakalpojumu uzlabošanai, jauninājumu ieviešanai, sadarbības un sociālā dialoga formu uzlabošanai.

Novadā dzīves vide un infrastruktūra nodrošina iedzīvotājiem sociāli atbalstošu vidi, ērtu, drošu un labiekārtotu dzīves telpu, kas ir pieejama ikvienam. Iedzīvotājiem ir kvalitatīva un mājīga

dzīves telpa, kurā mācīties, strādāt, daudzpusīgi pilnveidot zināšanas, iesaistīties dažādās sabiedriskās aktivitātēs un kultūras pasākumos. Tā ir vieta, kurā pieaug iedzīvotāju skaits, pieejamas darbavietas, tiek sakārtota infrastruktūra, ir iespēja pilnveidoties un attīstīties. Tā ir droša vieta veidot ģimeni, audzināt bērnus un aktīvi iesaistīties dažādās aktivitātēs. Iedzīvotājs apzinās savu piederību novadam. Pievilcīgas un attīstītas vides veidošana ir viens no iedzīvotāju motivēšanas instrumentiem un piesaisti dzīvot, strādāt un pilnveidoties Cēsu novadā.

SM3 - Atpazīstama kultūras un tūrisma vieta Eiropas mērogā

Pašvaldības un iedzīvotāju sadarbības rezultātā Cēsis kļūst par nozīmīgu galamērķi kultūras un mākslas cienītājiem ne tikai reģionālā un nacionālā mērogā, bet arī starptautiski. Novadā tiek attīstīts kvalitatīvs kultūras piedāvājums visa gada garumā dažādām mērķa grupām. Tūrisma nozare balstās kultūrvēsturiskā mantojuma un inovāciju mijiedarbībā. Novada iedzīvotājiem un viesiem ik gadu ir iespējams apmeklēt starptautiskus mūzikas un mākslas festivālus, koncertus, plenērus, radošo industriju vasaras skolas un citus augstvērtīgus kultūras pasākumus. Cēsu daudzveidīgā kultūrvidē piesaista arvien jaunus radošus cilvēkus, kas veido unikālu un mūsdienīgu kopienu, kas iezīmē novadu kā nozīmīgu kultūras centru Eiropas mērogā.

IP 3 Konkurētspējīga novada identitāte, kas balstīta radošajās, kultūras un tūrisma industrijās

Saglabātais materiālais un nemateriālais kultūras mantojums ar savām unikālajām vērtībām veido pamatu augstai nacionālai pašapziņai un novada identitātei. Novada plašais un saturā daudzveidīgais kultūras piedāvājums uzrunā gan vietējās kopienas iedzīvotājus, gan ārvalstu viesus. Saglabātais materiālais un nemateriālais kultūras mantojums ar savām unikālajām vērtībām veido pamatu nacionālai pašapziņai. Radošo industriju attīstība veicina jaunu mākslinieku piesaisti un radošā potenciāla pieaugumu. Tūrisma industrija balstās laikmetīgā un daudzpusīgā piedāvājumā.

SM4 - Videi draudzīgs, ilgtspējīgs un klimatneitrāls novads

Cēsu novada attīstība balstīta uz gudru un ilgtspējīgu saimniekošanu, kas sekmē dabas vērtību unikalitātes un daudzveidības saglabāšanu. Energoresursu ieguvē un transporta jomā tiek izmantoti atjaunojamie dabas resursi. Uzņēmējdarbība ir balstīta uz ilgtspējīgu un klimatneitrālu tehnoloģiju lietošanu. Novada iedzīvotāji ir izglītoti dabas resursu taupīšanas un vides aizsardzības jomā un dzīvo harmoniskā dabai draudzīgā vidē.

IP 4 Efektīva un ilgtspējīga esošā novada resursu izmantošana un dabas vides saglabāšana

Novada dabas resursi – lauksaimniecības zemes, meži, ūdeņi,

derīgie izrakteņi, ir novada bagātība. Dabas vērtību saglabāšana un aizsardzība ir horizontāla attīstības prioritāte, kas ir saimnieciskās darbības pamātā visās jomās. Novada ekonomisko izaugsmi virza ilgtspējīga saimnieciskā darbība, kas balstīta prioritāri uz vietējo resursu efektīvu izmantošanu un sadarbību vietējo ražotāju un pakalpojumu sniedzēju starpā.

Pašvaldība mērķtiecīgi iesaistās Eiropas zaļā kursa īstenošanā, kura mērķi ir pielāgošanās klimata pārmaiņām, klimatneitralitāte, veselīgi ūdeņi, augsne un pārtika. Pašvaldība savā darbībā ievēro zaļā kursa pamatnostādnes un sniedz atbalstu iedzīvotājiem un uzņēmējiem to pielietošanā.

SM5 - Augsta iedzīvotāju digitālā prasība un ekonomikas digitālā transformācija

Mērķis ir pašvaldībā attīstīt digitālos pakalpojumus, kas nepieciešami iedzīvotājiem un uzņēmumiem, vienlaikus veicinot sabiedrības digitālo spēju un prasmju attīstību. Cēsu novada teritorijā kopumā ir pieejama platjoslas jeb ļoti augstas veiktspējas tīklu “pēdējās jūdzes” infrastruktūra un palielinās iedzīvotāju skaits, kas izmanto e-pakalpojumus, kā arī uzņēmumi arvien vairāk savā darbībā izmanto digitālos risinājumus. Digitalizācija tiek veikta kā caurviju process dažādās nozarēs un jomās – īpaši inovācija un zinātne, izglītība, veselības aprūpe, iekļaujoša sabiedrība un darba tirgus, infrastruktūra, drošība, vide un enerģētika.

IP 5 Pašvaldības veicināta digitālās transformācijas pārvaldība

Pieaug uzņēmēju spējas un interese adaptēt jaunās tehnoloģijas, informatīvu atbalsta pasākumu rezultātā paaugstinās uzņēmumu motivācija un digitālās prasmes, izpratne par digitālajiem risinājumiem un to finansiālo ietekmi, tai skaitā izmaksām un atbalsta finansējumu digitālo rīku ieviešanā. Izmantojot IKT, uzņēmējdarbībā tiek sekmēta darba produktivitāte un resursu ekonomija, kas veicina ekonomisko un sociālo transformāciju.

Iedzīvotājiem ir pieejamas iespējas vidēja un augsta līmeņa tehnoloģiju prasmju attīstībai, tai skaitā, publiski ir pieejama arī atbilstoša infrastruktūra. Īpaši tiek atbalstīta skolēnu un jauniešu digitālā jaunrade, nodrošinot arī iespējas zināšanu tūlītējai pielietošanai. Senioriem tiek nodrošināta mūžizglītība un visām iedzīvotāju grupām tiek paaugstināts digitālo prasmju kopums, tai skaitā, zināšanas par e-pakalpojumiem un kiberdrošību.

TELPISKĀS ATTĪSTĪBAS PERSPEKTĪVA

Telpiskās attīstības perspektīva balstās uz Stratēģijā noteikto vīziju un tās nodefinētajiem mērķiem, iezīmējot novada teritorijas attīstības ietvaru un vēlamu telpisko struktūru 2035. gadā. Piedāvātais attīstības redzējums tiek detalizētāk implementēts novada teritorijas plānojumā vai nozaru tematiskos plānos.

Novada telpiskās attīstības perspektīva iekļauj visa novada teritoriālās vienības, nosakot to funkcionalitātei nepieciešamo attīstību, tādējādi veidojot kvalitatīvu dzīves vidi ikvienam novada iedzīvotājam. Izstrādātas vadlīnijas sniedz pamatu esošo uzņēmumu turpmākai attīstībai un investoru piesaistei novada teritorijā, iekļaujot dažādu saimniecisko sektoru pilnveidi ar mūsdienīgu un videi draudzīgu satiksmes un inženiertehnisko infrastruktūru, saglabātu bagāto dabas un kultūras mantojumu.

Perspektīvas galvenais uzdevums ir atainot vēlamās ilgtermiņa izmaiņas un nodefinēt vadlīnijas, lai vēlamās izmaiņas varētu sasniegt stratēģijas izvirzītajā periodā:

1. Cēsu novads ir telpiski pievilcīga un vienmērīgi attīstīta teritorija, kurā ir nodrošināta mūsdienīga pārvietošanās infrastruktūra ar labu sabiedriskā transporta pieejamību un drošu pārvietošanos ikvienam satiksmes dalībniekam.

2. Ekonomiski novadā attīstās kopstrādes tīklojums, IKT un radošo industriju īpatsvars un tiek nodrošinātas jaunas ražošanas teritorijas un atbilstoša infrastruktūra uzņēmējdarbības veicināšanai, palielināts bioloģiskās lauksaimniecības īpatsvars.

3. Attīstītas jaunas tūristu piesaistes un iedzīvotājiem pieejamas vietas un kultūras pasākumi, saglabājot balansu starp dabas vides antropogēno slodzi uz ekosistēmu un iedzīvotāju vajadzībām.

LOMA REĢIONĀ UN SADARBĪBA

Cēsu novads iekļaujas Vidzemes reģionā un Cēsu pilsēta noteikta kā viens no Vidzemes funkcionālā tīkla attīstības balstiem – kultūras mantojuma un tūrisma, kā arī radošo industriju centrs, stiprinot reģiona pievilcīgumu un konkurētspēju gan Latvijas, gan Baltijas reģiona mērogā. Cēsu pilsēta kopā ar Valmieru un Smiltēni veido Vidzemes reģiona sociāli un ekonomiski aktīvāko pilsētu sadarbības tīklu “Vidzemes trijstūris” un tā funkcionāli pieguļošo teritoriju, kas kopā ar mazpilsētām un ciemiem veido reģiona tiklošanos un urbānās vides attīstību reģiona kontekstā. Sadarbības saiknes sniedz pilsētām iespēju savstarpēji papildināt vienai otru un izcelt ekonomiski stiprās puses, veidojot kopēju telpiskās attīstības politiku – mobilitātes sasaistē, tūrisma piesaistes veicināšanā un inovatīvas ekonomiskās vides attīstībā, kas būtiski var veicināt pārrobežu saiknes stiprināšanu arī ar Igauniju un Krievijas ziemeļrietumu reģioniem.

Cēsu novadam ir cieša saikne ar apkārt esošiem novadu centriem, sniedzot pieejamākus pakalpojumus perifērijā esošajām novada teritorijām. Pēc teritoriālā novietojuma Cēsis kā novada nozīmes centrs ir ērti pieejams 60% no novada kopējās teritorijas, vērtējot mērojamo attālumu līdz attīstības centram. Tādējādi ciešas funkcionālās saiknes veidojas ar šādiem novadu centriem, pamatā gūstot konkrētu pakalpojumu klāstu:

Izglītība: Augstākā izglītība, profesionālā izglītība, vispārējā izglītība, interešu izglītība – Valmiera, Rīga.

Uzņēmējdarbība: darba spēka migrācija, pārstrādes rūpniecība – Valmiera, Rīga, Smiltene.

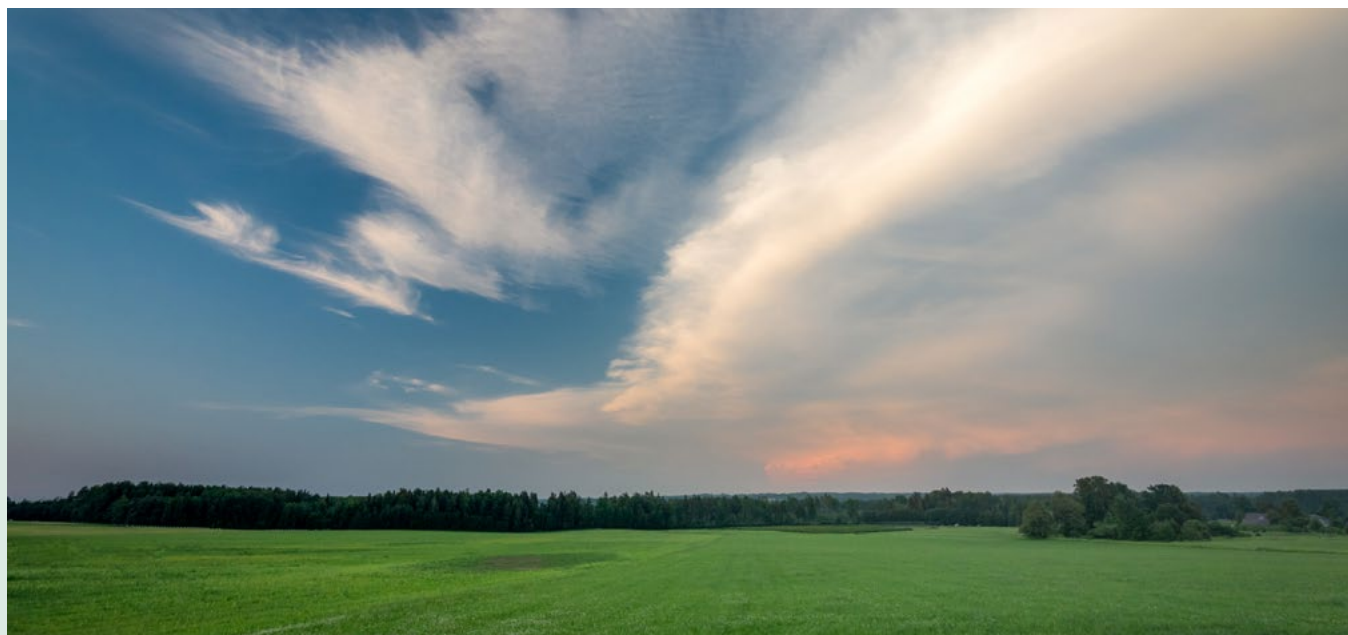
Pakalpojumi: veselības aprūpe, sociālā aprūpe, sporta infrastruktūras un aktivitāšu pieejamība – Sigulda, Madona, Valmiera, Smiltene, Rīga.

Tūrisms: tūrisma maršruti un infrastruktūra, apskates objekti – Valmiera, Sigulda, Limbaži, Madona.

Būtiska loma novada dienvidu un dienvidaustrumu teritorijai ir funkcionālā sasaiste ar Ērgļiem, kas stratēģiski veido novada dienvidu daļas savienojumu ar Rīgu un otru Daugavas upei.

Spēcīgas funkcionālās saiknes Cēsu novadam ir ar nacionālas nozīmes centru – Rīgu, kā darba spēka migrācijas, transporta mezgla un pakalpojumu saņemšanas vietu (veselības aprūpe, kultūras pasākumi, izglītības pakalpojumi). Ģeogrāfiskais novietojums pret Rīgu ir vērtējams ļoti atšķirīgs kopējā novada teritorijā. Tuvākais sasaistes punkts – Līgatne atrodas 65 km attālumā, novada funkcionālais centrs Cēsis 90 km attālumā, turpretim pēc attāluma tālākais novada teritoriālais punkts Jaunpiebalga atrodas 148 km attālumā. Minētie atšķirīgie novietojuma attālumi ataino novada kopējo teritoriālo komplicētību, novada sasniedzamība ir vērtējama kā nevienmērīga, ciešākai sasaistei ar Rīgu esot novada rietumu un ziemeļu daļai. Tādējādi nepieciešams vērst uzmanību un attīstīt sasniedzamības iespējas kopējā novada teritorijā uzlabojot gan iekšējās, gan ārējās saiknes. Ērta satiksmes veicināšana starp pašvaldībām stiprinās esošās funkcionālās saiknes, veicinot Cēsu novada turpmākas attīstības iespējas.

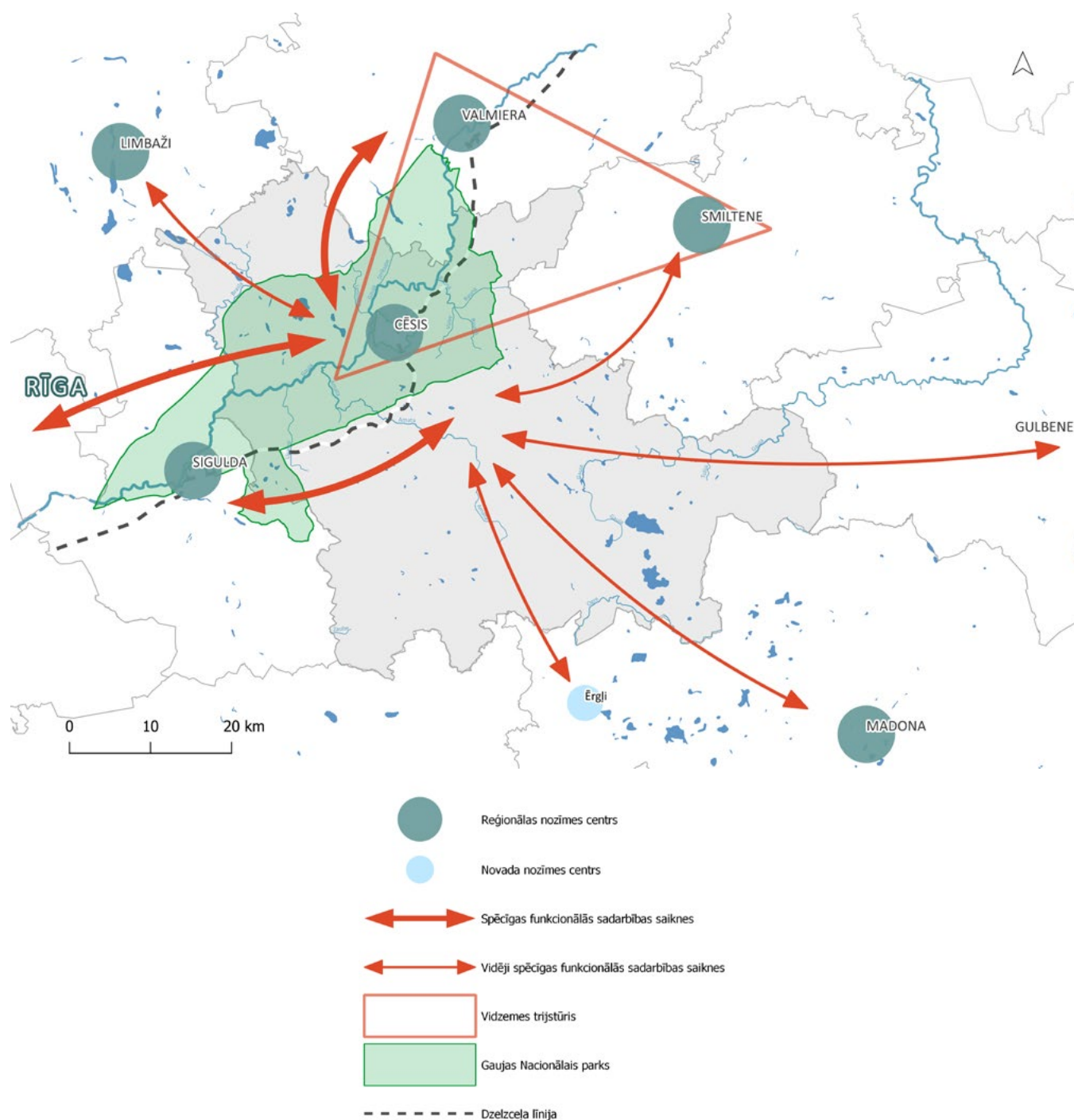
Turpretim Cēsu novada ietekmes zona līdz ar administratīvi teritoriālo reformu nav daudz mainījusies, jau vēsturiski (rajona kontekstā) Cēsīm ir bijusi liela nozīme kultūras vides un tūrisma attīstībā, to pakalpojumu sniegšanā gan blakus esošiem novadiem, gan nacionālā līmenī un pat starptautiskā mērogā. Būtiski ir turpināt Gaujas senlejas telpas savstarpējo sadarbības tīklu tūrisma un kultūrvēsturiskajā jomā, ko veido Līgatnes, Cēsu, Siguldas un Valmieras pilsētas un Priekuļi, Raiskuma, Kocēnu, Inčukalna un Drabešu pagasti. Šobrīd pastāvošā ciešā sadarbība veidojusies ar Gaujas nacionālā parka tūrisma klastera starpniecību. Šāda savstarpēja sadarbība sniedz iespēju tiekties pēc vienota mērķa un sasniegt tūrisma nozares konkurētspēju starptautiskā tirgū, samazināt vēl joprojām

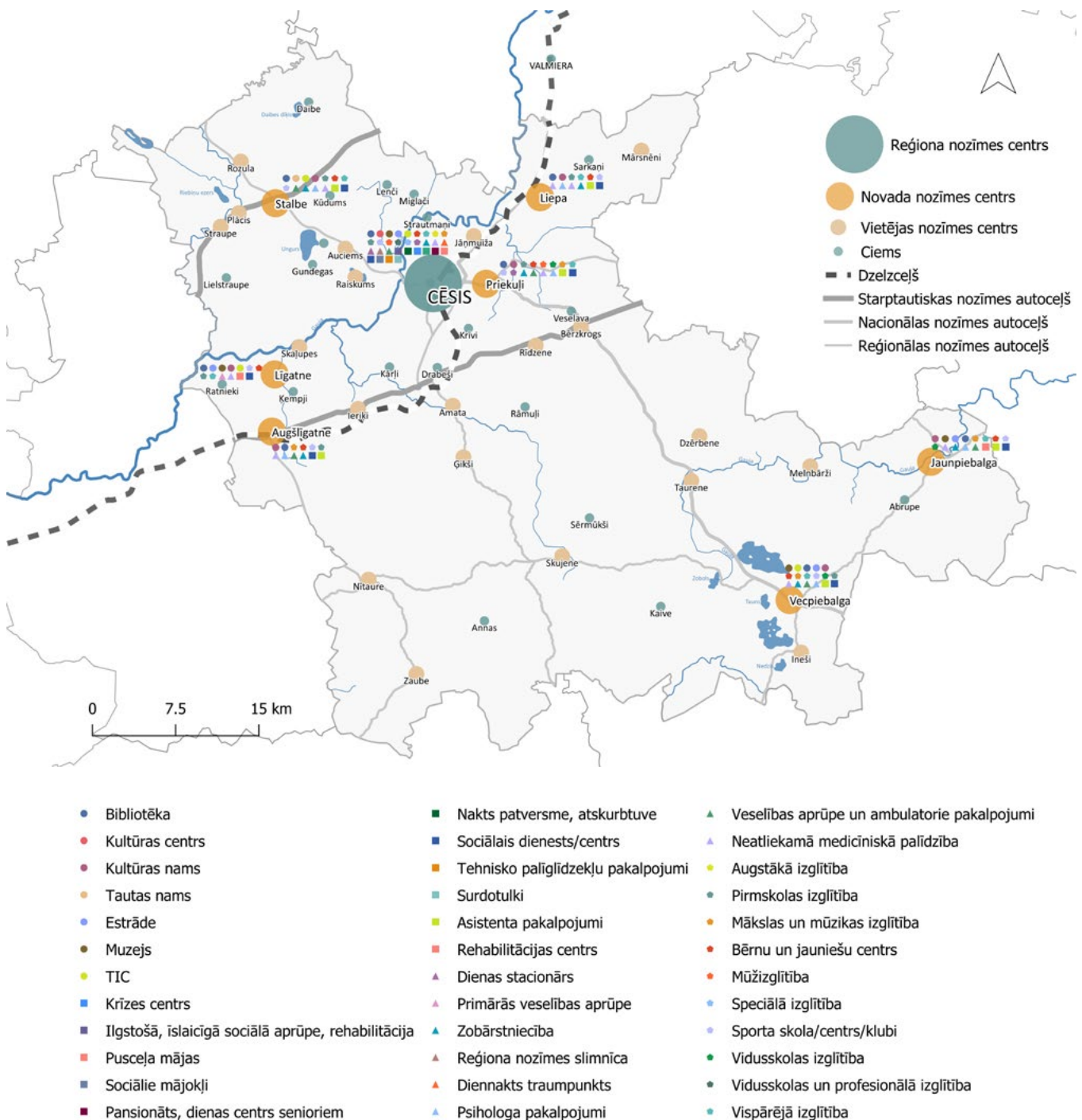
aktuālo sezonālītātes ietekmi un uzturēšanās laika īso periodu (vienota tūrisma un ūdenstūrisma maršrutu izveide). Sadarbības tīklu veidošana veicina visu iesaistīto pušu izaugsmes iespējas un piedāvājuma pievilcību. Tai pat laikā pārvaldībā būtiska ir vairāku pašvaldību sadarbība un kopīgu rīcību plānošana Gaujas upes apsaimniekošanā, būtiska loma ir sadarbībai ar Dabas aizsardzības pārvaldi, veidojot aizsardzības plānu.

Kā jau ikvienai teritoriālai vienībai, arī Cēsu novadam būtiska ir uzņēmējdarbības vides veicināšana, kurai būtu jāsekmē gan iedzīvotāju nodarbinātības, gan labklājības līmenis. Apzinoties Cēsu novada iespējas, svarīgi ir turpināt uzlabot speciālistu piesaisti un arī piekļuvi novadam, jo īpaši novada nozīmes

centriem, ņemot vērā, ka neizbēgama ir starpnovadu darbaspēka svārstmigrācija. Šobrīd tikai 35,8% no darbaspējas vecuma iedzīvotājiem strādā savā novada teritorijā, šis rādītājs būtu būtiski jāuzlabo. Tādējādi potenciāls ir nodrošināt un ieguldīt resursus jaunu industriālo teritoriju izveides attīstībā, piesaistot jaunas investīcijas, uzņēmumus un stiprinot Cēsu novada kā reģionālas nozīmes centru. Papildus tam, lai veicinātu inovāciju attīstību novadā ir būtiski sekmēt pilotteritoriju izveidi. Šādu teritoriju izveide sniegtu potenciālu ekonomiskajai izaugsmei, jo sniedz iespēju komersantiem izmantot tehnoloģijas prototipus reālā vidē, vēlāk tos implementējot jau visa novada ikdienas dzīvē un veicinot eksporta produktu attīstību.

APDZĪVOJUMA STRUKTŪRA UN PAKALPOJUMI

Apdzīvotuma struktūru novadā veido pilsētas, ciemi un viensētas. Pēc Latvijas IAS 2030. gadam tiek noteikti apdzīvotuma centru līmeņi, iedalot tos trīs kategorijās – nacionālas, reģionālas un novada nozīmes attīstības centros, turpretim vietējamais nozīmes centrus nosaka pašvaldība par savu administratīvo teritoriju. Attīstības centri veido kopēju pakalpojumu tīklu, kura prioritārais telpiskais izvietojums ir tāds, lai ikvienam novada iedzīvotājam būtu pēc iespējas pieejamāki pakalpojumi, veidojot kvalitatīvu

attīstības centru saikni. Novada lielākais izaicinājums ir nodrošināt teritorijā vienmērīgu pakalpojumu izvietojumu un attīstības centru izaugsmi, lai radītu pēc iespējas līdzvērtīgus dzīves un darba apstākļus ikvienam novadā dzīvojošam.

Cēsu novadā ir viens reģiona nozīmes centrs, kurš ir arī novada administratīvais centrs – Cēsis (pēc VPR IAS 2030), kas funkcionāli attīstās par Vidzemes kultūras centru, nodrošinot

tūrisma, radošo industriju, kultūrvēsturiskā mantojuma un kultūras dzīves pakalpojumus reģiona mērogā. Cēsis ir iespēja gūt pamata pakalpojumus novada centrālajā pārvaldē, pieejams Vienotais pašvaldības un valsts klienta centrs, kas sniedz nacionālas nozīmes pakalpojumu klāstu. Cēsu pilsētai arī turpmāk ir potenciāls attīstīt savu pakalpojumu klāstu, veicinot daudzveidīgu administratīvo pakalpojumu pieejamību un veidojot pilsētu kā daudzfunkcionālu ekonomisko aktivitāšu centru, kas ir galvenais teritoriālās attīstības virzītājspēks un spēcīgs balsts visa novada iedzīvotājiem.

Novada nozīmes attīstības centri Stratēģijā noteikti kā novada blīvākās apdzīvotuma teritorijas, kur iespēja gūt koncentrētu publisko pakalpojumu klāstu, veidojot policentrisku attīstības

modeli kopējā novada telpiskajā struktūrā: Līgatne, Liepa, Priekule, Stalbe, Vecpiebalga, Jaunpiebalga, Augšlīgatne.

Savukārt vietējas nozīmes centri un lauku apdzīvotās vietas (ar ciema statusu) veic vietējas ekonomiskās attīstības atbalsta lomu un pakalpojumu centra funkcijas novada lauku teritorijās:

Vietējas nozīmes centri: Jāņmuiža, Mārsnēni, Bēzkrogs, Skaļupes, Amata, Ģikši, Skujene, Nītaure, Zaube, Ieriķi, Straupe, Rozula, Auciems, Raiskums, Plācis, Melnbārži, Ineši, Dzērbene, Taurene, Ridzene.

Lauku apdzīvotās vietas: Daibe, Lenči, Kūdums, Lielstraupe, Gudegas, Bērziņi, Abrupe, Kaive, Kārļi, Drabeši, Sērmūkši, Annas, Ķempji, Ratnieki, Sarkaņi, Strautmaņi, Rāmuļi.

VADLĪNIJAS:

- ♦ Cēsu pilsētai arī turpmāk jāattīstās kā reģiona nozīmes administratīvo pakalpojumu sniegšanas un daudzveidīgu ekonomisko aktivitāšu centram, sniedzot gan reģiona, gan valsts līmeņa pakalpojumus.
- ♦ Starp pakalpojumu centriem ir jāveicina to sasaiste, tādējādi veicinot efektīvāku pakalpojumu pieejamību un to racionālu izvietojumu, saglabājot perifēro teritoriju attīstības iespējas kopējā novada kontekstā.
- ♦ Veidojot jaunizveidotā novada teritorijas plānojumu vērst uzmanību uz ciema statusa noteikšanu lauku apdzīvotuma struktūrām (ciemu teritorijas), kuras vēsturiski veidojušās, tomēr to apdzīvotuma rādītājs un pieejamais pakalpojumu klāsts neveido ciema teritorijas funkcionāli nepieciešamo kopumu, noteikt mazciema statusu, tādējādi nezaudējot vietas identitāti.
- ♦ Veicināt vienlīdzīgas pieejamības nodrošinājumu inženiertehniskās apgādes un komunikāciju pakalpojumiem, transporta pieejamību (t.sk. skolēnu autobusi, sociālās aprūpes specializētie auto, NMPD), lai iedzīvotāju spētu pēc iespējas ērtāk saņemt sev nepieciešamos pakalpojumus no novada nozīmes centriem vai reģionālā centra.
- ♦ Pakalpojumu esošais un potenciāli attīstāmais klāsts attēlots shematiski reģiona un novada nozīmes attīstības centriem. Šobrīd nav nodrošināts pilnvērtīgs pakalpojumu klāsts visos vietējas nozīmes centros, pastāvīgi tas jāpilnveido, lai tiektos uz visa novada teritoriju kā pievilcīgu dzīves vietu reģiona un nacionālā mērogā.

- ♦ Jāveicina arī turpmāk pakalpojumu mobilitāte un digitalitāte, lai pakalpojumu pieejamība kļūtu neatkarīga no iedzīvotāju skaita teritorijā, no atrašanās vietas un speciālistu darba laika. Šobrīd ir ieviesti pirmie attālinātie pakalpojumi novadā (e-pakalpojumi), kas sniedz iespēju ērtāk gūt pašvaldības pārvaldībā esošos pakalpojumus. Turpmāk jāvērs papildus uzmanību uz mobiliem pakalpojumiem – mobilā izglītība, mobilā veselības aprūpe, mobilie sociālie pakalpojumi u.c. iespējas pakalpojumu transformēšanā “jebkurā vietā un laikā”.
- ♦ Jāpilnveido atgriezeniskās saites veidošanai ar iedzīvotājiem, attīstot operatīvo aplikāciju “Cēsis 8911” visā novada teritorijas pārklājumā, lai sniegtu iedzīvotājiem iespēju viedokļa izpaušanai un apsaimniekošanas problēmu definēšanai, tādējādi sadarbojoties un sniedzot ātrākus operatīvos risinājumus teritorijā (veicināt pēc iespējas lielāku iedzīvotāju iesaisti).
- ♦ Jāattīsta vienots klientu apkalpošanas centru (KAC) tīkls, lai nodrošinātu klātienē pakalpojumu vienmērīgu pieejamību un vienotu pakalpojumu kopumu ikkatrā centrā. KAC veidojas kā galvenie pakalpojumu saņemšanas punkti, kuros papildus nepieciešams organizēt klientu apkalpošanu pēc pieraksta, veicinot elastīgāku darba laiku.
- ♦ Viedo ciemu koncepcijas attīstība visā novada teritorijā (labās prakses piemērs – Skujene).
- ♦ Cēsu novads virza savu turpmāko attīstību tā, lai pakalpojumu gūšanas iespējas būtu pārdomātākas un vērstas uz novada iedzīvotāju vajadzībām, tādējādi ceļot novada kopējo konkurētspēju un pievilcību reģiona mērogā.

SATIKSME UN TEHNISKĀ INFRASTRUKTŪRA

Infrastrukturā attīstība veicina novada sasniedzamību iekšējā un ārējā mērogā, nodrošinot aizvien pieejamāku un sakārtotāku infrastruktūru iedzīvotājiem un vietējiem uzņēmējiem, tiek nodrošināta arī ērtāka un pievilcīgāka pārvietošanās novada viesiem. Droša, ērta un ātra sasniedzamība ir viens no būtiskākajiem teritorijas attīstības nosacījumiem - uzlabojoties teritoriālajai sasniedzamībai un cilvēku mobilitātei, aizvien attīstītākas kļūst arī perifērijā esošās teritorijas, tādējādi tiek sekmēti teritorijas izaugsmes rādītāji, veidojot vienmērīgāku kopējo novada apdzīvotību.

Novada sasniedzamību no ārpuses un galvenos iekšējos savienojumus nodrošina valsts uzturēti ceļi, savukārt mazākas nozīmes novada teritoriju savstarpēju savienojamību nodrošina pašvaldības ceļi un ielas ciemos un pilsētās.

Valsts galvenie un starptautiskās nozīmes autoceļi:

- ♦ Rīga-Sigulda-Veclaicene (A2) – 9 km no Cēsīm;
- ♦ Inčukalns-Valmiera-Valka (A3) – 15 km no Cēsīm;

Valsts reģionālās nozīmes autoceļi:

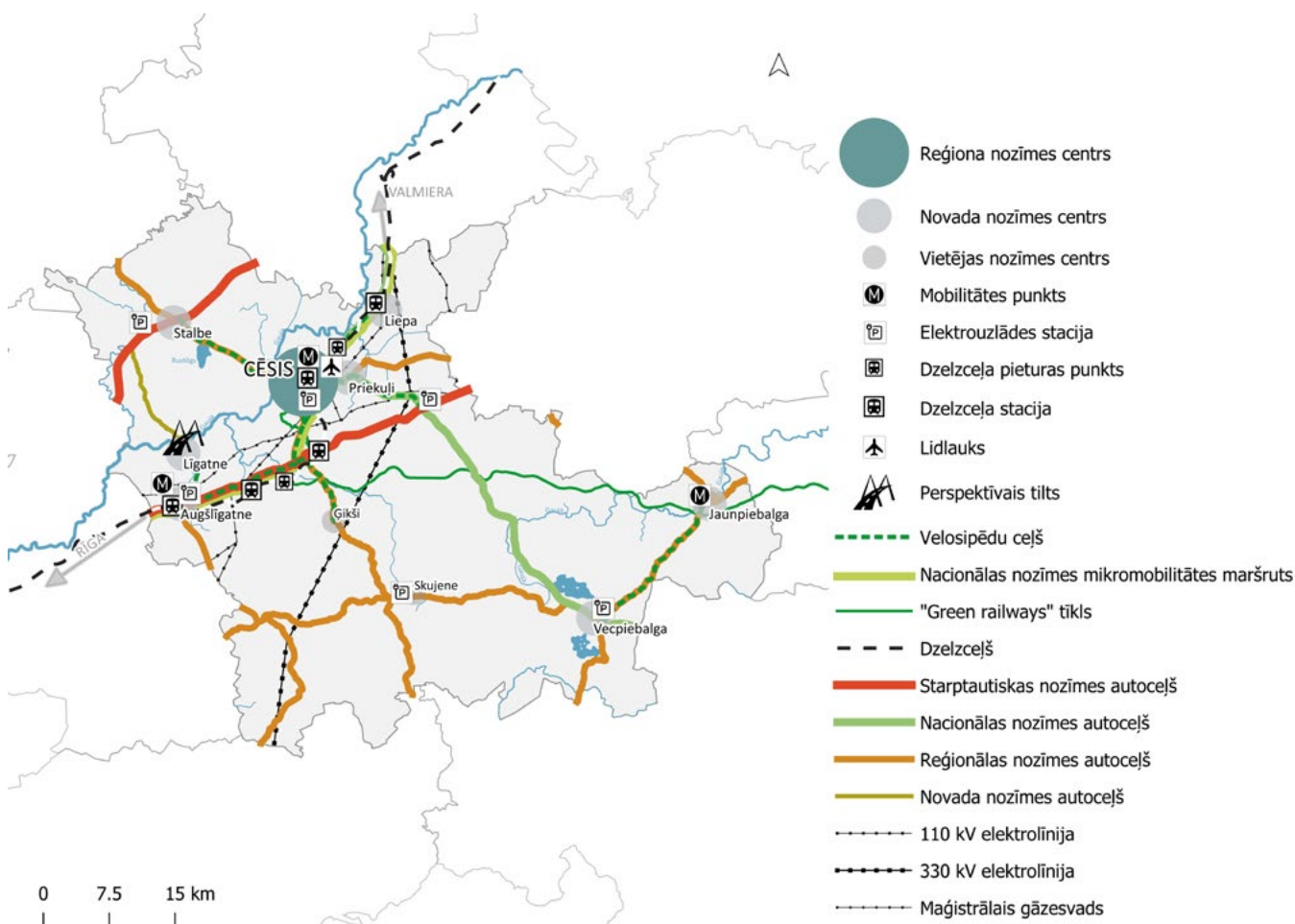
- ♦ Umurga-Cēsis (P14);
- ♦ Valmiera-Cēsis-Drabeši (P20);

- ♦ Priekuļi-Rauna (P28);
- ♦ Rauna (Vidzemes šoseja)-Drusti-Jaunpiebalga (P29);
- ♦ Garkalne-Alauks (P3);
- ♦ Cēsis-Vecpiebalga-Madona (P30);
- ♦ Ērgļi – Drabeši (P31);
- ♦ Augšligatne-Skrīveri (P32);
- ♦ Ērgļi-Jaunpiebalga-Saliņkrogs (P33).

Valsts vietējas nozīmes autoceļi un pašvaldības autoceļi veido 71 autoceļa tīklu, kas nodrošina novada teritorijas sasniedzamību un pašvaldības teritorijas līdzsvarotu attīstību.

Cēsu novads pēc tā teritorijas ir vērtējams kā plašs, tādējādi tā iekšējo robežu attālums sniedzās pat 100 km attālumā. Lielākā transporta noslodze ir Valsts nozīmes autoceļiem A2 (3-8 tūkst. automašīnu diennaktī), A3 (5 tūkst. automašīnu diennaktī) un reģionālās nozīmes autoceļam P30 (līdz 8 tūkst.).

Nozīmīgs infrastruktūras pārbūves objekts - valsts nozīmes ceļa A2 Rīga-Sigulda-Igaunijas robeža (Veclaicene) km 77.30-88.10, kuram ir izstrādāts izbūves projekts, kas paredz četru joslu

izbūvi šajā posmā, papildus nodrošinot satiksmes organizācijas maiņu, lai uzlabotu satiksmes dalībnieku drošību un komfortu. Pašvaldības interesēs ir pēc iespējas vairāk piedalīties plānošanas procesā.

Novada iekšējās sasaistes uzlabošanai ir jāveicina arī tādus apstākļus kā dabisko barjeru samazināšana novada teritorijā, būtiska robežšķirtne ir Gaujas upe (kalpo kā robeža arī pagastu administratīvām teritorijām). Šobrīd novada teritorijā ir seši tilti pār Gauju, kas savieno Cēsu pilsētu un Raiskuma pagastu, Priekuļu un Raiskuma pagastu, savukārt četri no tiem atrodas Jaunpiebalgas apvienības pārvaldes teritorijā (Jaunpiebalgā, Jēcos, Melnbāržos, Urlēs). Upes šķērsošanai pieejama arī vēsturiskā pārceltuve Līgatnē (pārvietošanās ar pļosta palīdzību), kas kalpo gan funkcionāli, gan kā tūristu piesaistes punkts.

Tāpat novada teritoriju šķērso Rīga-Cēsis-Lugaži-valsts robeža-Tallina (EE) dzelzceļa līnija, kas savieno novadu ne tikai ar galvaspilsētu, bet arī Lgauniju. Novadā ir pieejamas septiņas vilciena pieturvietas (Līgatne, Ieriķi, Melturi, Āraiši, Cēsis, Jāņmuiža, Liepa), kur ne visām no pieturvietām ir pieejamas atbilstošas piekļuves iespējas. Viens no svarīgākajiem telpiskās attīstības principiem ir veidot ciešāku sasaisti starp dažādiem apdzīvotuma centriem, jo īpaši tiem, kuru savstarpējais attālums sniedzas līdz 15 km. Mikromobilitātes nodrošinājums ir pamats šo centru savstarpējai savienojamības uzlabošanai, veicinot gan dažādu nemotorizēto pārvietošanās veidu aktualizāciju, gan iedzīvotāju fizisko aktivitāšu uzlabošanu. Būtiski novada teritorijā ir noteikt, ka līdz ar autoceļu pārbūvi, ir jānodrošina veloinfrastruktūras un gājēju infrastruktūras izbūve. Tai pat laikā,

apdzīvotās vietās nodrošinot satiksmes mierināšanas elementu implementēšanu, lai uzlabotu pārvietošanās drošību ikvienam satiksmes dalībniekam. Veloinfrastruktūras attīstība papildus nodrošinās sabiedriskā transporta izmantošanas iespējas. Perspektīvi jāattīsta mobilitātes punktu izveide novada teritorijā, tādējādi sniedzot dažādu transporta līdzekļu un pārvietošanās veidu iespējas. Teritorijā ir jāveicina lielāka pārvietošanās veidu dažādība iedzīvotāju ikdienas dzīvē.

Elektromobilitāte ir būtisks elements, kas veicina labai draudzīgāku pārvietošanās veidu izmantošanu, lai to nodrošinātu novada teritorijā būtiski ieguldījumi ir jānodrošina infrastruktūras attīstībā. Šobrīd novadā ir piecas elektrouzlādes stacijas, kas atrodas Cēsis, Augšlīgatnē, Vecpiebalgā, Bērzkrogā, Plācī, nākotnē staciju izvietojumam jāaptver plašāks teritoriālais viens, veidojot blīvāku to izvietojumu.

Cēsu pilsētas pierobežā atrodas lidlauks "Cēsis", kas pēc tā kategorijas definējas kā civilās aviācijas lidlauks ar 800 m garu un 30 m platu zāles seguma skrejceļu, kurā ir atļauts veikt lidojumus nekontrolējamajā (G klase) gaisa telpas zonā. Lidlaukā var veikt lidojumus līdz 2900 km augstumam gaisa kuģi ar noteiktu maksimālo pacelšanās masu – līdz 5700 kg (atļauja izsniegta no VA "Civilās aviācijas aģentūra"). Lidlauka novietojums ap sevi rada noteiktus apgrūtinājumus un iedala satiksmes zonas, kurās jāievēro objektu izvietošanas prasības, saņemot VA "Civilās aviācijas aģentūra" atļaujas par potenciāli bīstamu objektu izvietošanu. Lidlauks nodrošina novadam starptautiskas saiknes un savienojamību.

VADLĪNIJAS:

- ♦ Jāveicina ceļu kvalitātes uzlabošana dažādos ceļu posmos, kas ikdienā ir ar augstu satiksmes intensitāti, kā arī jāveicina stratēģiski būtisku ceļu posmu asfaltēšana (t.sk. P33 ceļa posmu Ineši-Ērgļi).
- ♦ Veicināt vienotas un savstarpēji saistītas transporta sistēmas attīstību, lai veidotu labāku reģiona centra (Cēsis) savienojamību ar novada apdzīvoto vietu centriem (jo īpaši ar Jaunpiebalgas apvienības pārvaldes teritoriju), nodrošinot efektīvas sabiedriskā transporta iespējas novada iedzīvotājiem un viesiem.
- ♦ Cēsu pilsētas teritorijas centra slodzes mazināšanai, pārbūvēt Birzes ielu un perspektīvi izbūvēt A. Kronvalda ielu līdz J.Poruka ielai, sniedzot labāku savienojumu ar P20 apvedceļu un rūpniecisko zonu pilsētas ziemeļ-austrumu daļā.
- ♦ Jāveicina dabisko barjeru samazināšana novada teritorijā, teritoriāla savienojuma izveide Līgatnes pilsētai un Straupes pagastam pār Gauju (tilta izbūve pie Līgatnes pārceltuves), lai attīstītu jaunas mobilitātes iespējas iedzīvotājiem un novada harmoniskāku pieejamību.
- ♦ Vecināt pielāgotas infrastruktūras izveidi senioriem un cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, uzlabojot vides pieejamību infrastruktūras objektos.
- ♦ Uzlabot piekļuves iespēju līdz dzelzceļa pieturvietām (gājēju un velosipēdu ceļi gar autoceļiem un atbilstošs apgaismojums) un izbūvēt dzelzceļa šķērsošanas vietas gājējiem (atbilstoši

iedzīvotāju paradumiem – pie "īsāka" nosakāmā maršruta)

- ♦ Jāattīsta dzelzceļa izmantošana ne tikai pasažieru pārvadājumiem, bet arī efektīvas kravas pārvadājuma iespējas uzņēmējiem
- ♦ Veicināt elektrouzlādes staciju izveidi un tīkla paplašinājumu novada teritorijā gan stratēģiski nozīmīgākās vietās, gan novada un vietējas nozīmes centros.
- ♦ Jāattīsta veloceļu un gājēju ceļu izveide, veidojot vienotu infrastruktūras tīklu, nodrošinot ērtu pārvietošanos iedzīvotājiem un tūristiem
- ♦ Līdz ar autoceļu pārbūvi novadā jānodrošina velo un gājēju infrastruktūras izbūve, veidojot drošāku pārvietošanos ikvienam satiksmes dalībniekam un veicinot augstvērtīgāku apdzīvoto teritoriju savstarpējo savienojamību.
- ♦ Attīstīt kopējo veloceļu, veloparku, pastaigu un tūrisma taku, iekļaujot to kopējā transporta un tūrisma infrastruktūras tīklā, visā teritorijā nodrošinot atbilstošu labiekārtojumu (t.sk. slēgtas velonovietnes)
- ♦ Jāpaplašina un jāpielāgo 2019. gadā izstrādātās un apstiprinātās "Satiksmes drošības un mierināšanas vadlīnijas Cēsu novadam", iekļaujot risinājumus ne tikai pilsētas teritorijā, bet arī mazāk blīvi apdzīvoto teritoriju kontekstā.

- ♦ Perspektīvi attīstīt mobilitātes punktu ieviešanu stratēģiski nozīmīgās vietās – pie pašvaldības ēkām, Green railway posmos, publiskā transporta mezglos. Pirmais mobilitātes punkts izveidojams Cēsu pilsētas vilciena stacijas un autoostas teritorijā
- ♦ Norisinās nacionālas nozīmes mikromobilitātes infrastruktūras izpēte posmā Valmiera–Cēsis, Rīga, kas tiks veikta

līdz 2022. gadam, pašvaldībai būtiski ir turpināt sadarbību par infrastruktūras maršrutu trases izpēti.

- ♦ Cēsu vecpilsētas ielu kustības atslogošanai attīstīt stāvvietas izveidi (zemes vienība starp Vaļņu un Dārzniecības ielu) un Park&Ride autostāvvietas izveide pie dzelzceļa stacijas.

INŽENIERKOMUNIKĀCIJAS

Cēsu novada tehnisko infrastruktūru veido pilsētu un ciemu centralizētās ūdensapgādes, sadzīves un lietus ūdens kanalizācijas, siltumapgādes, elektroapgādes, gāzes apgādes, sakaru nodrošināšanas sistēmas tīkli un objekti, hidrotehniskās būves. Būtiski attīstīt inženierkomunikāciju pieejamību novada apdzīvotajās teritorijās, paaugstinot energoefektivitāti (t.sk. siltuma trases rekonstrukcija), drošību un samazināt ietekmi uz apkārtējās vides piesārņojumu (t.sk. siltumnīcefekta gāzes emisijas). Mūsdienām atbilstošas un videi draudzīgāku inženierkomunikāciju izveide, veicinās dzīves vides kvalitāti, investoru piesaisti un uzņēmējdarbības veicināšanu.

VADLĪNJAS:

- ♦ Sekmēt jaunu pieslēgumu veidošanu pie novada centralizētajiem ūdensapgādes, kanalizācijas un siltumapgādes tīkliem un esošo pieslēgumu racionālu izmantošanu
- ♦ Optimizēt centralizēto ūdensapgādes, kanalizācijas un siltumapgādes sistēmu tīklu paplašināšanu un rekonstrukciju
- ♦ Veicināt vienmērīgu un augstas kvalitātes interneta nodrošinājumu visā novada teritorijā, kā arī ieviest tehnoloģiski attīstītāko tīkla veidu, tādējādi papildus piesaistot IKT nozares attīstību novada teritorijā
- ♦ Elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanas jaunu tehnoloģiju ieviešana – fosilo energoresursu aizstāšana ar atjaunojamo energoresursu izmantošanu
- ♦ Attīstīt lietus ūdens kanalizācijas tīklus un nodrošināt

zaļi-zilās infrastruktūras izvedi blīvi apdzīvotās teritorijās, izmantojot savāktu ūdeni kā resursu mikroklimata uzlabošanai, saimnieciskajām vajadzībām u.c. procesiem, nodrošinot ilgtspējīgus risinājumus ievieši.

- ♦ Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu, samazinot CO2 gāzes, palielinot alternatīvo energoresursu izmantošanu, palielinot renovēto ēku apjomu un teritorijas apgaismojuma energoefektivitāti (viedo risinājumu ieviešana)
- ♦ Ieviest gaisa monitoringa stacijas, lai konstatētu ārtelpas gaisa kvalitāti un noteiktu mērījumu atbilstību normatīviem, balstoties uz to veikt nepieciešamos pasākumus
- ♦ Teritorijas plānojumā jāstiprina nosacījumi par alternatīvo energoapgādes objektu izvietošanu.

DABAS TERITORIJU TELPISKĀ STRUKTŪRA

Dabas teritorijas funkcionālā telpa ietver teritorijas elementus ārpus pilsētas un ciemu apdzīvojuma struktūrām, kā lauksaimniecības un mežu teritorijas, purvu un ūdens teritorijas, derīgo izrakteņu ieguves un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas.

LAUKSAIMNIECĪBAS TERITORIJAS

Novadā lauksaimniecībā izmantojamās zemju platības aizņem 30 % no kopējās teritorijas, visplašāk pārstāvētā nozare ir jaukta tipa lauksaimniecība (lopkopība un zemkopība). Aizvien intensīvāk vērojama tendence lauksaimniecības zemju deficītam un invazīvo sugu ietekmei uz tām.

VADLĪNIJAS

- ♦ Lauksaimniecības attīstības prioritāte ir visa veida lauksaimnieciskā darbība, īpaši atbalstot bioloģisko lauksaimniecību, videi draudzīgāku lauksaimniecisko ražošanu un lauksaimnieciskās darbības dažādošanu (tūrisms un atpūta, ražošana, pakalpojumu sniegšana u.c.).
- ♦ Lauksaimniecības teritorijās nav pieļaujama vērtīgas lauksaimniecības zemes degradēšana, aizaudzēšana ar krūmiem, invazīvām sugām (t.sk. latvāņiem), nezālēm. Tiek veikta meliorācijas grāvju uzturēšana un atbilstoša apsaimniekošana, meliorācijas sistēmas funkcionalitāte netiek ierobežota vai sagrauta.
- ♦ Tiek apzināts, ka lauksaimniecība ir svarīgs resurss un nepietiekama tās apsaimniekošana vai zemes platību aizņemšana sekmē arī turpmāku zemju platību samazināšanos.
- ♦ Tiek veicinātas esošo lauksaimniecības uzņēmumu izaugsmes iespējas un jauno uzņēmumu veidošanās novada teritorijā (veicināta jaunu darba vietu rašanās), tiek attīstīta lauksaimniecības zemju daudzfunkcionāla izmantošana.
- ♦ Novada dienvidrietumu daļā ir vērojams lauksaimniecības zemju deficīts, teritorijas plānojumā iekļaut teritoriju (nosakot konkrētus kritērijus), kurā tiek atbalstīta lauksaimniecības zemes

ierīkošana meža zemēs (atmežošana).

- ♦ Lauksaimniecības teritorijās netiek pieļauta ainavas daudzveidības samazināšanās vai kvalitātes samazināšanās ainaviski nozīmīgās novada teritorijās. Netiek pieļauta kultūrvēsturisku ainavu degradācija un aizsegšana.
- ♦ Tiek nodrošināta vietējās produkcijas realizācija novada nozīmes centros, norisinās tradicionālie tirdziņi, tiek veicināta vietējas nozīmes veikala izveide, kas veicina vietējās produkcijas noietu. "Cēsu Tirgu" veidot kā modernu, mūsdienīgu un stratēģiski nozīmīgu realizācijas punktu lauku produkcijai (t.sk. mājražotāji, amatnieki).
- ♦ Visā novada teritorijā ir spēkā esoši saistošie noteikumi – netiek atbalstīta un tiek aizliegta ģenētiski modificētu kultūraugu audzēšana.
- ♦ Veidot GNP teritoriju kā bioloģiskās lauksaimniecības teritoriju, izglītojot zemju īpašniekus par vēlamu darbību.
- ♦ Veicināt sadarbību ar zinātniskajām institūcijām, lai implementētu inovatīvus risinājumus dabas resursu izmantošanai un pievienotās vērtības radīšanai.

MEŽSAIMNIECĪBAS TERITORIJAS

Meža zemju kopējā platība aptver 55 % no novada teritorijas, mežsaimniecības nozarei esot vienai no novada ekonomiskajām specializācijām, būtiski veicinot novada ekonomiskās attīstības iespējas. Mežu apsaimniekošana, kas balstīta uz ilgtspējīgas apsaimniekošanas principiem, ir novada prioritāte.

VADLĪNIJAS

- ♦ Tiek veicināta ilgtspējīga mežu resursu apsaimniekošana un izmantošana, tiek atjaunoti mežu masīvi un saglabāta mežu ekoloģiskā vērtība.
- ♦ Teritorijā tiek atbalstīta mežsaimniecības nozare – kokapstrādes ražotņu attīstība (koksnes pārstrāde, mēbeļu ražošana u.c.) un infrastruktūras nodrošināšana, lai veicinātu jaunu darbavietu rašanos.
- ♦ Tiek atbalstīta teritorijas izmantošanas daudzfunkcionalitātē – derīgo izrakteņu ieguve, medību tūrisms, dabas tūrisma attīstība un atbilstošas infrastruktūras nodrošināšana, neradot draudus

dabas vērtībām un neradot negatīvu ietekmi mežsaimniecības nozares attīstībai.

- ♦ Paredzot krūmājiem klāto teritoriju transformāciju par meža zemēm, nav pieļaujama augstvērtīgu ainavu un kultūras pieminekļu aizsegšana.
- ♦ Mežu teritorijas, kas atrodas ĪADT un kultūras pieminekļu aizsardzības zonā, apsaimniekošanu balstīt pēc normatīvajos aktos noteiktā.
- ♦ Nodrošināt mežu teritorijās rekreācijas funkcijām nepieciešamo teritorijas labiekārtojumu.

ŪDENS OBJEKTI

Ūdens objektu turpmāka izmantošanas galvenā prioritāte ir dabas videi draudzīgas ar dabas, aktīvo un ģimeņu tūrismu un atpūtu saistītas aktivitātes un saimnieciskā darbība, uzņēmējdarbības vides attīstība, zivsaimniecība, tūrisma un atpūtas infrastruktūras attīstība.

VADLĪNIJAS

- ♦ Jāveicina un jāatīsta brīva publisko ūdens objektu pieejamība, ūdenstūrisma infrastruktūra (maršrutu attīstība pa Gauju), kā arī teritoriju turpmāka labiekārtošana.
- ♦ Izstrādāt vienotus novada publisko ūdens objektu aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumus, kas nosaka racionālu ūdens resursu izmantošanu un aizsardzību, lai mazinātu ietekmi uz ūdens ekoloģisko stāvokli un paredzētu kārtību kādā lietojami publiskie ūdeņi (motorizēto transporta līdzekļu izmantošana, zivsaimniecība u.c.).
- ♦ Notekūdeņu attīstīšanas iekārtu modernizēšana un paplašināšana mazapdzīvotās vietās, īpaši uzmanību vēršot uz decentralizētām kanalizācijas sistēmām un mazo notekūdeņu attīrīšanas iekārtu uzraudzību.
- ♦ Uzlabots vides stāvoklis publiskajās ūdenstilpnēs, tiek samazināts piesārņojuma un barības vielu transports no lauksaimniecības un mežu teritorijām
- ♦ Meliorācijas sistēmas elementus projektēt un apsaimniekot tā, nodrošinātu labvēlīgus apstākļus dabisko ūdeņu pašattīrīšanās procesu norisei.
- ♦ Turpināt zivju resursa atjaunošanu novada publiskajos ūdeņos, piemēram, Alauksta, Ineša, Juvera un Taurenas ezerā.

DABAS TERITORIJAS BLĪVI APDZĪVOTĀS TERITORIJĀS

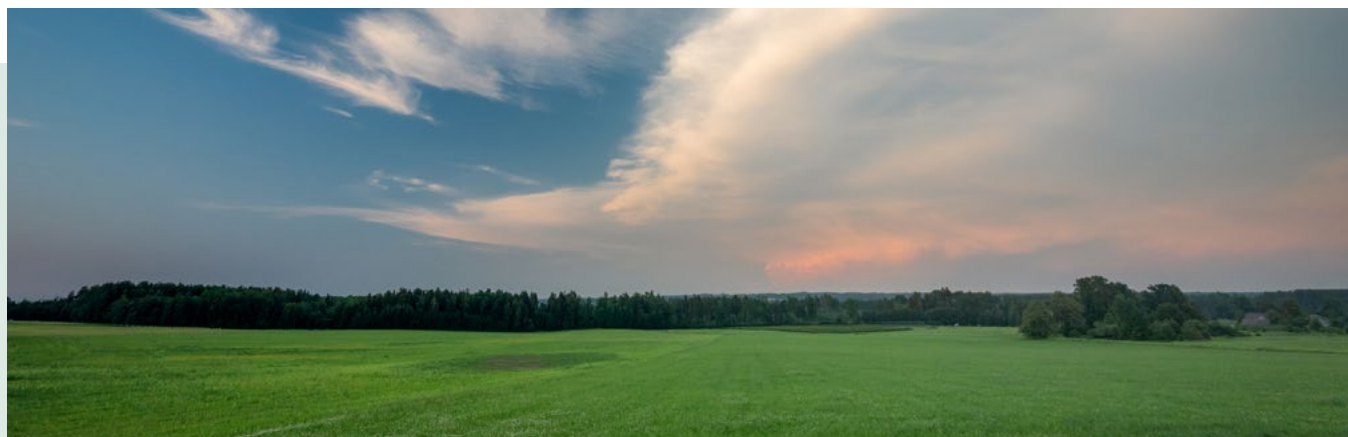
Teritorija, kuru raksturo augsts dabas struktūru īpatsvars, maz apbūvēta vai neapbūvēta vide ar izveidotu publiskās infrastruktūras labiekārtojumu.

VADLĪNIJAS

- ♦ Ilgtspējīgi izmantot esošos dabas resursus blīvi apdzīvotās teritorijās, saglabājot dabisko vērtību daudzveidību un procentuālo attiecību pret apbūves teritorijām (saglabāt esošās zaļās teritorijas).
- ♦ Zaļi-zilo teritoriju izveide pilsētvidē (piem., grāvji, diķi), lietusūdens novadišanai. Veidojot apsaimniekošanas plānu lietusūdens novadei blīvas apbūves teritorijās.
- ♦ Uzlabot zaļo zonu pieejamību un labiekārtojumu blīvi apdzīvotās apkaimēs, kur potenciāli ir iespēja izveidot vai atjaunot zaļās zonas.
- ♦ Veidotas vienotas zaļo stādījumu joslas, kas ietver parkus, skvērus, centra apstādījumus, sabiedrisko ēku apstādījumus, daudzstāvu dzīvojamo ēku pagalmi, ielas apstādījumi, ūdensteču krasta teritorijas, piepilsētas meži u.c. zonas.
- ♦ Sakņu dārzu teritoriju nodrošināšana blīvi apdzīvotās teritorijās (šobrīd pieprasījums augstāks par piedāvājumu).
- ♦ EKO dārzu un kopienu dārzu izveide un attīstība Cēsu pilsētas teritorijā.
- ♦ Uzlabota ūdens kvalitāte parku ūdens objektos (prioritāri Maija un Cēsu pils parkā).

GNP UN ĪADT

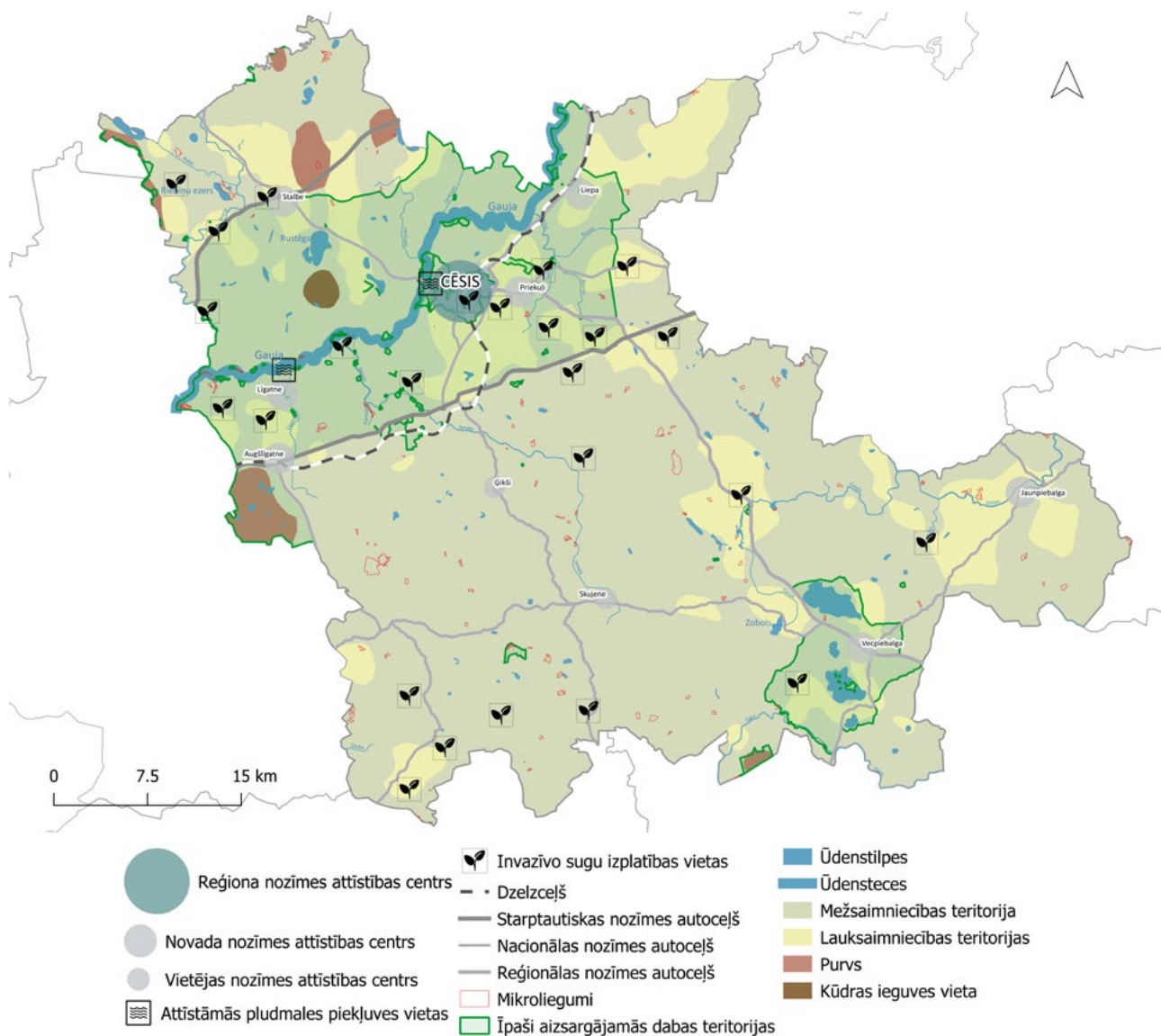
Cēsu novadā atrodas vairākas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kopumā aptverot 27,35% no novada zemes platības. Lielākā no teritorijām ir Gaujas Nacionālais parks (NATURA 2000 teritorija), kuram līdz 2023. gadam tiek izstrādātas parka aizsardzības plāns turpmākajiem 12-15 gadiem. Pašvaldības interesēs ir sniegt savu ieguldījumu plāna izstrādē, līdzdarbojoties un pilnveidojot normatīvos regulējumus.

VADLĪNIJAS

- ♦ Palielinoties pieprasījumam pēc dabas tūrisma, palielinās antropogēnā slodze uz dabas vidi. Jāveicina teritoriju labiekārtošana tā, lai nodrošinātu līdzsvarotu cilvēku un dabas mijiedarbību.
- ♦ Jāiegulda resursi, lai mazinātu invazīvo sugu ekspansiju (ierobežotu un apturētu) un ietekmi uz teritoriju biotopu daudzveidību un saglabātu ĪADT vērtības.
- ♦ Līdz 2023. gadam tiks izstrādāta GNP dabas aizsardzības plāns, atbilstošo plāna izstrādes noteikumiem (MK 09.10.2007. Nr. 686) viena no plāna sadaļām ir pašreizējās un paredzamās antropogēnās slodzes uz aizsargājamo teritoriju izvērtējums. Līdz ar plāna stāšanos spēkā, turpmāka novada tūrisma infrastruktūras attīstība plānota balstoties uz to.
- ♦ Līdz ar GNP dabas aizsardzības plāna izstrādi un ES zaļā kursa vadlīnijām jāievieš plašāki biotopu apsaimniekošanas pasākumi, tādējādi uzlabojot bioloģisko daudzveidību.
- ♦ Nav pieļaujama derīgo izrakteņu ieguve novada blīvi apdzīvotās teritorijās un ainaviski vērtīgās teritorijās, saglabājot ainaviskos skatu punktus.

- ♦ Nodrošināta atkritumu šķirošanas iespēju uzlabošana novada teritorijā, lai mazinātu cilvēka radītā piesārņojuma ietekmi uz esošajām dabas vērtībām.
- ♦ Veidojot jaunizveidotā novada Teritorijas plānojumu, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos iestrādāt nosacījumus par lauku ainavu saglabāšanu un attīstību visam novadam.
- ♦ Jāturpina sabalansēt mikroliegumu noteikšana ar saimnieciskās darbības aizliegumu, veicinot efektīvu atbalsta mehānismu izstrādi un ieinteresēto pušu iesaisti un izpratni par dabas daudzveidības saglabāšanas nozīmi (NVO piesaiste).
- ♦ Visā novada teritorijā latvāņa ierobežošanai noteikt nodokļu atlaides nekustamo īpašumu īpašniekiem (samazināts NĪN), kuri ierobežo sugu izplatību, veicināt citas esošās labās iestrādes latvāņu izplatības samazināšanas kontekstā.
- ♦ Jaunu rekreācijas zonu izveide, izbūvētas dabas takas (piem., gar Gauju, Amatu), samazinot patvaļīgu pārvietošanos dabas teritorijās un nelegālu atpūtas vietu ierīkošanu.

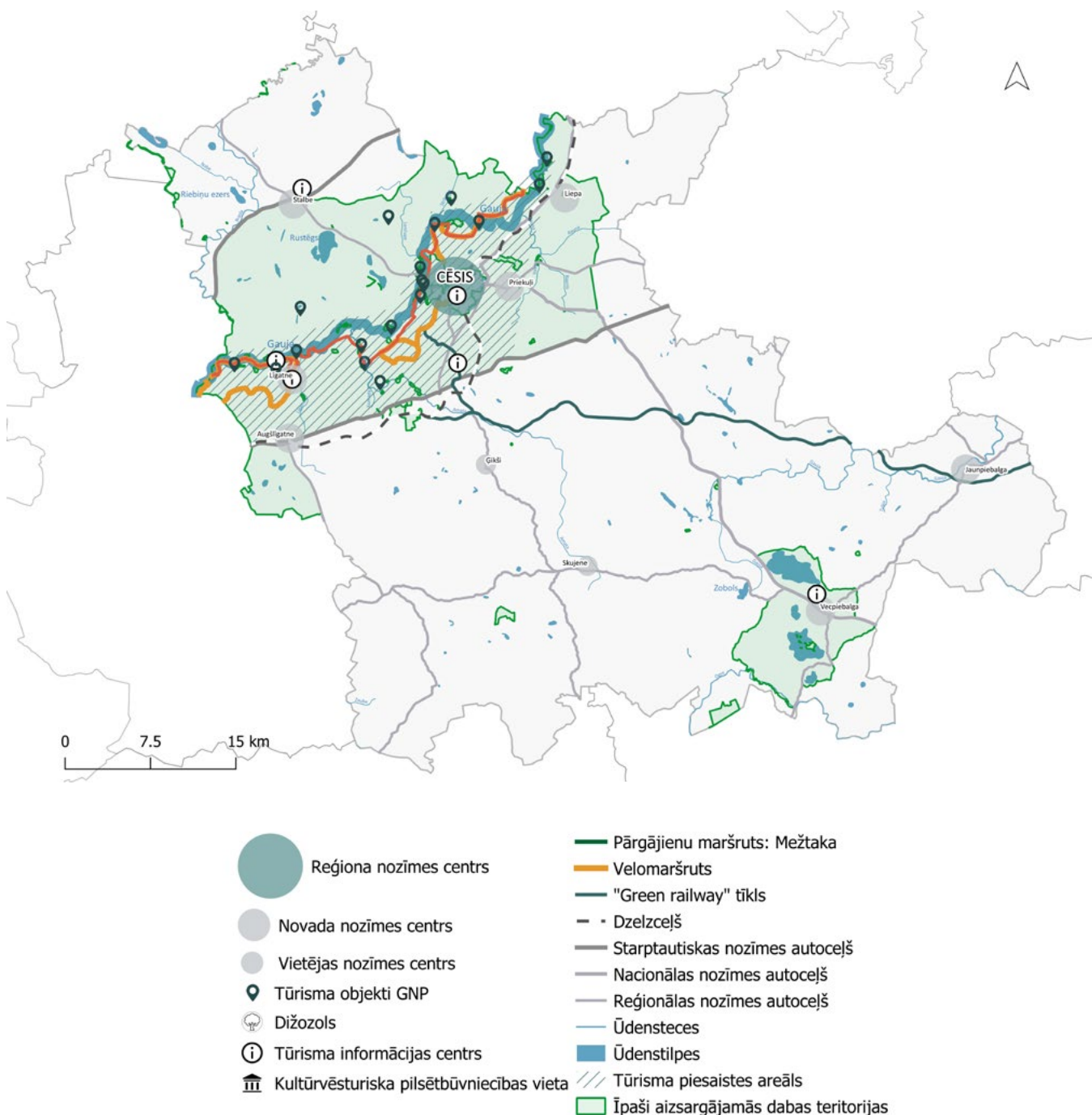

AINAVISKI VĒRTĪGAS UN KULTŪRVĒSTURISKI NOZĪMĪGAS TERITORIJAS

Ainaviski vērtīgas un kultūrvēsturiski nozīmīgas teritorijas ir pamatne tūrisma un rekreācijas nozīmes teritoriju attīstībai. Kultūrvēsturiski nozīmīgas teritorijas novada mērogā ir noteiktas vietās, kur atrodas valsts aizsargājamie kultūrvēsturiskie pieminekļi un kultūrvēsturiskie objekti, kā Cēsu pilsēta. Savukārt ainaviski vērtīgas teritorijas noteiktas, lai saglabātu to raksturīgo kultūrainavu un dabiskās vērtības, kas tajās ir sastopamas. Īpaši

nozīmīga teritorija novada mērogā ir aizsargājamo ainavu apvidus (AAA) "Vecpiebalga".

Līdz ar noteiktajām vērtībām, novadam ir būtiski attīstīties tā, lai jauni apbūves elementi un labiekārtojums teritorijā tiktu iekļauts neradot kontrastu starp esošo ainavisko vidi un kultūrvēsturisko noskaņu.

AINAVISKI VĒRTĪGAS TERITORIJAS

VADLĪNIJAS

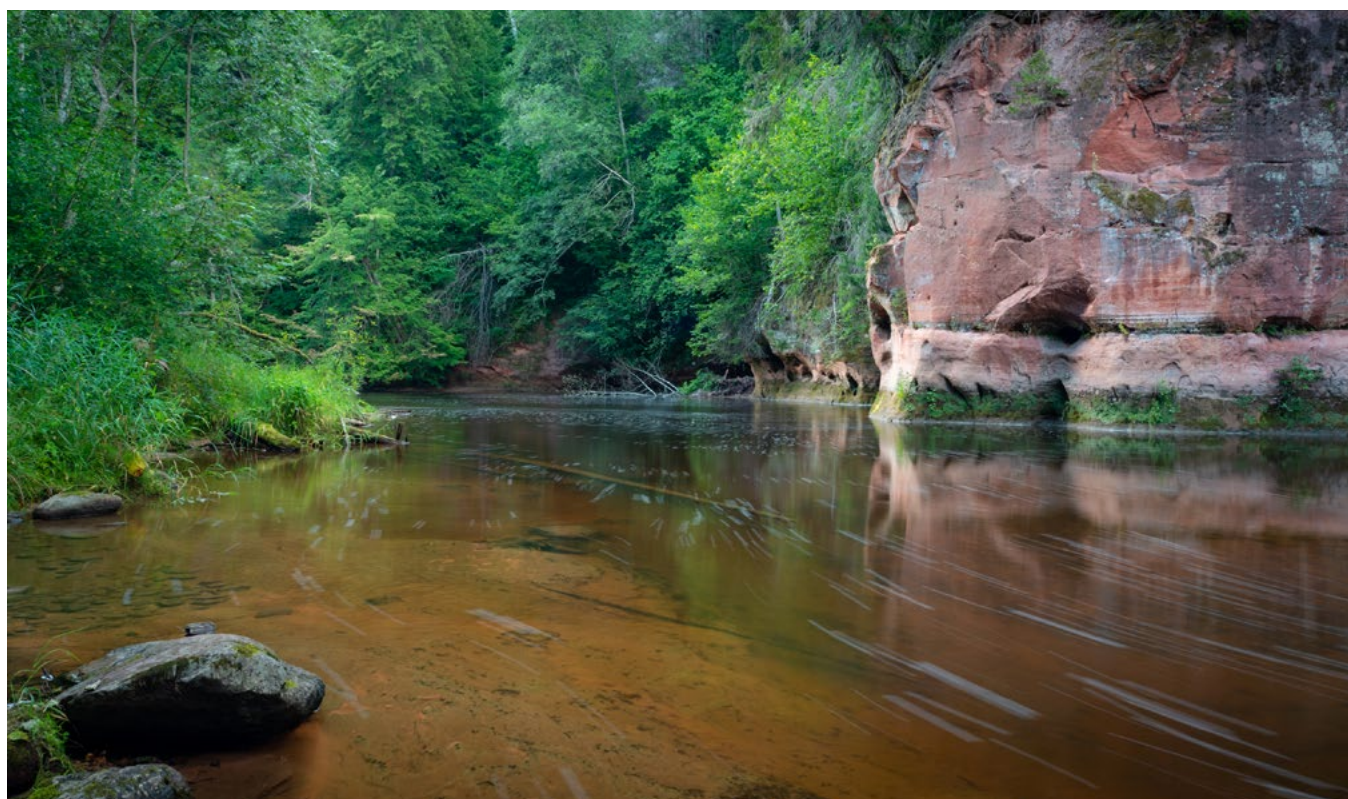
- ♦ Saglabāt koku stādījumus un alejas ceļa infrastruktūras aizsargjoslās, kā arī mazos ainavu elementus (dižkokus, atsevišķi augošiem savrupiem kokiem, koku rindām, alejām, laukakmeņu krāvumus), kas var kalpot kā zaļie koridori.
- ♦ Teritorijas plānojumā apzināt un iekļaut ainavisko vērtību kartējumā koku alejas, veicot koku aleju inventarizāciju un izpēti, papildus noteikts nepieciešamais koku sugu kopšanas plāns
- ♦ Nepieciešams veikt ainavu kartēšanu, lai apzinātos vērtīgo ainavu apvidus un tos atbilstoši aizsargātu.
- ♦ Tūrisma attīstību balstīt uz ainaviskām vērtībām, izmantojot to kā identitātes simbolu novada atpazīstamībai.
- ♦ Apbūves teritorijās veidot kvalitatīvas ainavas – koku stādījumi, apzaļumošana, nosakot konkrētas prasības.
- ♦ Ainavu plāna izstrāde (tematiskais plānojums) visai novada teritorijai, ņemot vērā esošās iestrādes aizsardzības plānos un iepriekšējā plānošanas perioda dokumentos.

KULTŪRVĒSTURISKI NOZĪMĪGAS TERITORIJAS

Novadā ir noteikti 271 valsts nozīmes arheoloģijas, vēstures un arhitektūras pieminekļi, vēsturisku notikumu, industriālas un pilsēt būvniecības vietas, kā arī 148 vietējas nozīmes arhitektūras un arheoloģiskie objekti.

VADLĪNIJAS

- ♦ Arī turpmāk tiek koptas kultūrvēsturiskās vērtības un īpatnības, saglabājot to daudzveidību, kas nostiprina gan pagastu, gan pilsētu identitāti, veicinot piederības sajūtu.
- ♦ Veicināt ilgtspējīgu kultūras mantojuma pārvaldību, noteikt teritorijas plānojumā nosacījumus valsts nozīmes pilsēt būvniecības pieminekļu un aizsardzības zonas robežās, lai saglabātu raksturīgo vēsturisko apbūves augstumu, būvniecības un apdares materiālus u.c. faktorus.
- ♦ Uzturēt nemateriālā kultūras mantojuma tradīciju pārmantošanu nākamajās paaudzēs, pārdomāti (un saudzīgi) izmantot to kā autentisku resursu tūrisma piedāvājuma veidošanā
- ♦ Izstrādāt vienotu tūrisma attīstības stratēģiju novadam, lai paaugstinātu tūristu uzturēšanās ilgumu
- ♦ Veicināt iedzīvotāju izpratni un sniegt atbalstu kultūras pieminekļu saglabāšanā, lai veidotu patīkamu telpu ikvienam novada iedzīvotājam

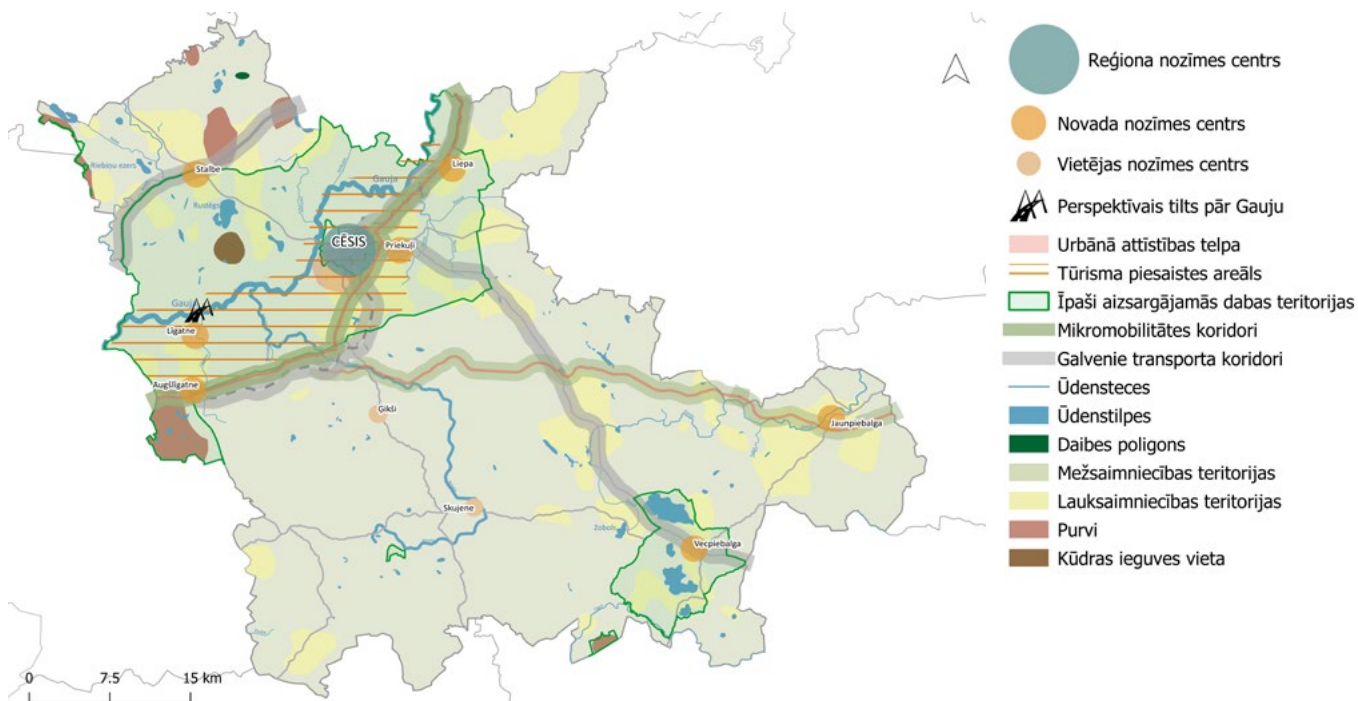
PRIORITĀRI ATTĪSTĀMĀS TERITORIJAS

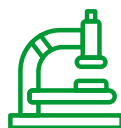
Cēsu novada vēlamās ilgtermiņa pārmaiņas ir vērstas uz pakalpojumu līdzsvarotu izvietojumu novadā, to kvalitātes paaugstināšanu, uzņēmējdarbības attīstības veicināšanu (t.sk. radošās un IKT nozares attīstību), bioloģiskās lauksaimniecības

teritorijas īpatsvara paaugstināšanu, tūrisma attīstības un dabas vides resursu savstarpēja salāgošana, kas veicinātu iedzīvotāju labizjūtu un piesaisti teritorijai, tādējādi paaugstinot kopējo iedzīvotāju skaitu novadā.

PRIORITĀRI ATTĪSTĀMĀS TERITORIJAS

- ♦ Industriālo objektu apbūve koncentrējas Cēsis un tās piepilsētā, arī Līgatnes un Augšlīgatnes teritorijā. Industriālo parku teritoriju un ražošanas ēku attīstība ir prioritāra, izveidojama ražošanas teritorija CSA poligons Daibe, kā arī "ARZA" un "CATA" teritorijās pēc to revitalizācijas.
- ♦ IKT un radošo industriju īpatsvara palielināšanai attīstīt kopstrādes telpu tīklu, izveidot kvartālu industriju specializācijai ("Neredzīgo kvartāls" attīstība).
- ♦ Sekmēt publisko upju un ezeru pieejamību atpūtas un tūrisma mērķiem, papildus veicinot brīvas pārvietošanās iespējas gar ūdens objektiem.
- ♦ Turpināt vienotu tūrisma attīstību GNP teritorijā, paaugstinot novada viesu uzturēšanās ilgumu.
- ♦ Samazināt antropogēno slodzi uz dabas teritorijām, nodrošinot rekreācijas zonu labiekārtojumu.
- ♦ Veicināt intermodalitāti un attīstīt mikromobilitātes infrastruktūru, uzlabots savienojums starp apdzīvojuma centriem, jo īpaši ar Cēsu pilsētu.
- ♦ Novada nozīmes un vietējas nozīmes centros uzlabots pakalpojumu klāsts, tādējādi teritorijā tiek palielināts iedzīvotāju blīvums un paplašinās apdzīvojuma struktūras.
- ♦ Veicināta skolu tīkla efektivitātes paaugstināšana, nodrošinot konkurētspējīgu izglītību novada un reģiona mērogā.
- ♦ Veicināt bioloģiskās lauksaimniecības īpatsvara palielināšanos un nodrošināt ilgtspējīga meža zemju apsaimniekošanu.

IEVIEŠANA UN UZRAUDZĪBA

Stratēģijas uzraudzības galvenais uzdevums ir novērtēt pašvaldības veiktās aktivitātes un to devumu stratēģisko mērķu un rīcības virzienu sasniegšanā. Šāda uzdevuma paveikšanai ik gadu tiek aktualizēta informācija par attīstības rādītājiem un reizi četros gados (pirms pašvaldības vēlēšanām) tiek izveidots ieviešanas pārskats. Aktualizēta informācija par virzību uz stratēģiskajiem mērķiem, sniedz iespēju pašvaldības pārstāvjiem pirms ikgadējā pašvaldības budžeta plānošanas iepazīties ar pašvaldības kopējo progresu stratēģisko uzstādījumu sasniegšanā un, balstoties uz

kopējo situāciju, sagatavot savu nākamā gada darbības plānu.

Pašvaldības funkciju caurskatāmībai un virzībai uz stratēģiskajiem mērķiem tiek nodrošināta patstāvīga informācijas sniegšana iedzīvotājiem caur dažādiem komunikāciju kanāliem, informējot gan par kopējo attīstības vīziju, gan par konkrētu teritoriju plānoto attīstību un uzsākto projektu ieviesi. Šāda komunikācija nodrošina uz iedzīvotāju orientētu pieeju novada funkciju īstenošanā un attīstībā.

ILGTERMIŅĀ SASNIEDZAMIE REZULTĀTI (INDIKATORI)

Stratēģisko mērķu sasniegšanai ir nodefinēti galvenie indikatori, kas darbojas kā atskaites punkts pašvaldībai, lai balstītu stratēģiskas nozīmes lēmumus uz tiem. Indikatori palīdz novērtēt esošo situāciju un līdzšinējās tendences, tādejādi pašvaldība ir spējīga pieņemt pamatotus stratēģiskus lēmumus, sastādīt

ikgadējo budžetu un investīciju plānu, kā arī veikt mazāku pasākumu ieviesi novada teritorijā. Papildus tiek vērtētas aktivitāšu iespējas pēc ikgadējā budžeta apjoma, attīstības tendencēm Latvijā un Eiropā, kā arī citiem noteicošiem faktoriem.

RĀDĪTĀJS	VĒRTĪBA BĀZES GADĀ (2020)	PROGNOZĒTĀ RĀDĪTĀJA VĒRTĪBA 2027.GADĀ	PROGNOZĒTĀ RĀDĪTĀJA VĒRTĪBA 2035.GADĀ	DATU AVOTS	SASAISTE AR SM
Iedzīvotāju skaits	41 177	42 500	43 800	CSP	SM2, SM4
Teritorijas attīstības līmeņa indekss	jauns rādītājs	0,5	0,7	VRAA	SM1, SM2, SM4
Lauku iedzīvotāju skaits pret visu iedzīvotāju skaitu	44%	47%	49%	CSP	SM2, SM4
Blīvi apdzīvotu teritoriju iedzīvotāju skaits pret visu iedzīvotāju skaitu	56%	53%	51%	CSP	SM2, SM4
Dabiskais pieaugums	-241	-200	-166	CSP	SM2
Migrācijas saldo (ilgtermiņā)	-29	0	10	CSP	SM1, SM2, SM3, SM4
Reemigrācijas rādītājs (Latvijas pilsoņi, kas dzīvojuši ārzemēs, šobrīd atgriezušies uz dzīvi Cēsu pilsētā)	65	70	75	PMLP	SM1, SM2, SM3, SM4
Iedzīvotāju vidējais vecums	43	40	38	CSP	SM2
65 gadus vecu un vecāku iedzīvotāju īpatsvars	21,6%	20%	18%	CSP, eksperimentālā statistika	SM2
Iedzīvotāji ar augstāko izglītību	8285	10 625	14 000	CSP	SM1, SM2, SM3, SM5
Iedzīvotāji, kuriem nav skolas izglītības, izglītība ir zemāka par sākumskolas izglītību vai ir sākumskolas izglītība	965	700	500	CSP	SM2, SM5
Aktīvie uzņēmumi	5117	5300	5430	UR	SM1, SM5
Vidējā darba samaksa (bruto)	888	1400	2000	CSP	SM1, SM2
Ieturētā IIN summa gadā	19 067 984	30 000 000	40 200 000	VID	SM1, SM2
IIN uz vienu iedzīvotāju	744	1172	1350	VID	SM1, SM2
IIN maksātāju skaits, kas pelna virs valsts vidējā atalgojuma	8288	14 500	20 000	VID	SM1, SM2, SM5
Bezdarba līmenis	4,5	3,5	3,0	NVA	SM1, SM2, SM5

RĀDĪTĀJS	VĒRTĪBA BĀZES GADĀ (2020)	PROGNOZĒTĀ RĀDĪTĀJA VĒRTĪBA 2027.GADĀ	PROGNOZĒTĀ RĀDĪTĀJA VĒRTĪBA 2035.GADĀ	DATU AVOTS	SASAISTE AR SM
Tūristu skaits ievērojamos tūrisma apsakes objektos (kopā)	600 000	1 000 000	1 300 000	CNP	SM1, SM3
Gultas vietu skaits tūrisma mītnēs	1349	1450	1500	CNP	SM1, SM3
Tūristu uzturēšanās ilgums, nakts	1,55	2	2,3	CSP, CNP	SM1, SM2, SM3
Skolēnu skaits pirmskolas izglītības iestādēs	1371	2 000	2 500	CNP	SM2
Skolēnu vispārējās izglītības iestādēs	6880	8 000	8 500	CNP	SM2
Noslēgto laulību skaits	231	400	550	CSP	SM2
Šķirto laulību skaits	102	80	60	CSP	SM2
Ģimenes kodola vidējais lielums	2,79	3,3	3,5	CSP	SM2
Noziedzīgo nodarījumu skaits uz 10 000 iedzīvotājiem	120	100	80	CSP	SM2
Ugunsgrēku skaits	170	115	80	CSP	SM2
ES fondu (ERAF, ESF, KF) projektu skaits	25	35	45	FM, RAIM	SM1, SM2, SM3, SM4, SM5
ES fondu (ERAF, ESF, KF) projektu finansējuma summa	7 252 696,92	15 000 000	20 000 000	FM, RAIM	SM1, SM2, SM3, SM4, SM5

Attīstības indikatoru rādītāji tiek iegūti no publiski pieejamajiem informācijas avotiem, kvalitatīviem pētījumiem (iedzīvotāju aptaujas, ekspertu vērtējums u.c.), kā arī pašvaldības turējumā esošiem datiem. Pamatotāka vērtējuma gūšanai, šiem indikatoriem var pievienot papildus datus, kas sniedz pilnvērtīgāku izvērtējumu par konkrēto rādītāju.

IEVIEŠANAS ZIŅOJUMS

Pirms katrām pašvaldības vēlēšanām un pirms jauna ES daudzgadu budžeta perioda tiek sagatavots Stratēģiskās ieviešanas ziņojums, kurā tiek novērtēta līdzšinējā virzība stratēģisko mērķu sasniegšanā. Ziņojuma izstrādi koordinē un izstrādā Cēsu novada Attīstības un būvniecības pārvalde.

Ziņojums ietver:

1. Aktualizētus attīstības indikatoru rādītājus;
2. Vērtējumu par stratēģisko mērķu sasniegšanas progresu;
3. Vērtējumu par telpiskās attīstības perspektīvas ieviešanas progresu;
4. Vērtējumu par Stratēģijas saturu kontekstā ar aktuālajiem ekonomikas un sociālajiem procesiem;
5. Vērtējumu par tendencēm un politiskajām nostādnēm nacionālā, Vidzemes reģiona un vietējā līmenī.

Ziņojumā ietvertā rezultātu analīze ir kā papildus instruments pašvaldībai, kas ļauj tās struktūrvienībām pieņemt kvalitatīvākus (uz datiem balstītus) lēmumus, tādejādi nosakot nākotnes prioritārās attīstības nozares.

Pašvaldība nodrošina Stratēģiskā ieviešanas ziņojuma pieejamību pašvaldības oficiālajā mājaslapā cesis.lv un pašvaldības informatīvajos izdevumos, publikācijas sociālajos portālos, kā arī organizē sabiedrības iesaisti kopējās sarunās par novada vīzijas, stratēģisko mērķu, ilgtermiņa prioritāšu un telpiskās attīstības perspektīvas izpildi.

Stratēģiskās ieviešanas ziņojumā tiek ņemts vērā Latvijas Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030. gadam un Vidzemes plānošanas reģiona Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2030. gadam ieviešanas ziņojums.

STRATĒGIJAS IZSTRĀDE

Cēsu novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas izstrāde uzsākta pamatojoties uz Cēsu novada domes 10.12.2020 lēmumu Nr. 363 "Par jaunizveidojamā Cēsu novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2021.-2035.gadam izstrādes uzsākšanu". Cēsu novada Ilgtspējīgas stratēģijas izstrādes veikšanai ar 21.02.2021. domes lēmumu Nr. 9 "Par darba grupas izveidi jaunizveidojamā Cēsu novada attīstības plānošanas dokumentu izstrādei" tika izveidota darba grupa, kurā iekļauti apvienības pārvalžu un centrālās administrācijas pārstāvji.

DARBA GRUPAS SASTĀVS

Darba grupas vadītājs: Atis Egliņš-Eglītis (Cēsu novada pašvaldības domas priekšsēdētāja vietnieks)

Darba grupas dalībnieki:

Dace Eiherbauma, Attīstības un būvniecības pārvaldes vadītāja (Cēsu novada centrālā administrācija)

Zane Gulbīnska, Attīstības un būvniecības pārvaldes Galvenā teritorijas plānotāja (Cēsu novada centrālā administrācija)

Elīna Miļā, Attīstības un būvniecības pārvaldes Projektu vadītāja (Cēsu novada centrālā administrācija)

Eva Meijere, Attīstības plānošanas nodaļas vadītāja (Cēsu novada Pārgaujas apvienības pārvaldes)

Līna Bērziņa, Attīstības un būvniecības pārvaldes Projektu vadītāja (Cēsu novada centrālā administrācija)

Evija Taurene, Attīstības un būvniecības pārvaldes Galvenā teritorijas plānotāja (Cēsu novada centrālā administrācija)

Liene Ozoliņa, Attīstības un būvniecības pārvaldes Projektu vadītāja (Cēsu novada centrālā administrācija)

Arvīds Lukjanovs, Teritorijas plānošanas un nekustamā īpašuma nodaļas vadītājs (Cēsu novada Amatas apvienības pārvalde)

Vineta Lapsele, Attīstības nodaļas vadītāja (Cēsu novada Priekuļu apvienības pārvalde)

Lelde Burduja, Vecpiebalgas apvienības pārvaldes vadītāja p.i.

Krišjānis Baltpurviņš, Attīstības plānošanas nodaļas Teritorijas plānotājs (Cēsu novada Pārgaujas apvienības pārvalde)

Dace Gradovska, Plānošanas, nekustamā īpašuma un būvniecības nodaļas vadītāja-arhitekta (Cēsu novada Līgatnes apvienības pārvalde)

Lolita Zariņa, Administrācijas Lauksaimniecības organizators (Cēsu novada Jaunpiebalgas apvienības pārvalde)

Zane Pipkalēja, projektu vadītāja (Cēsu novada Amatas apvienības pārvalde)

Piesaistītie eksperti:

Mārtiņš Daugulis, Toms Pūlmanis, Āris Adlers, Liesma Ose, Edgars Plētiens, Agnese Šķēle, Dace Kalniņa, Viesturs Krūmiņliepa, Ilze Urtāne, Jānis Brizga, Andris Klepers, Anda Laķe.

Noformējumu veidoja: Ance Saulīte, komunikācijas speciāliste (Cēsu novada centrālā administrācija).

Mājaslapas dizains un programmēšana: Jānis Beķeris un SIA "A4 studio".

SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJAS IZSTRĀDĒ

Cēsu novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas izstrādes gaitā sabiedrība iesaistīta vairākās aktivitātēs:

- ♦ Organizēts diskusiju cikls ar iedzīvotājiem (kopienas, skolēni, nozaru entuziasti u.c.) un nozaru ekspertiem;
- ♦ Organizēta stratēģijas sabiedriskā apspriešana.

Diskusiju cikls veidojās no 12 tematiskām darba grupām, kas aptvēra tādas tēmas kā:

- ♦ Kultūrvide
- ♦ Satiksme un mobilitāte
- ♦ Pašģenerējošas sabiedrības
- ♦ Ilgtspējīga pārvaldība
- ♦ Lauksaimniecība un lauku attīstība
- ♦ Sabiedrības veselība
- ♦ Tūrisms
- ♦ Iekļaujoša sabiedrība
- ♦ Klimatkrīze un zaļais kurss
- ♦ Dabas vide un resursi
- ♦ Izglītība
- ♦ Uzņēmējdarbība un inovācijas

Kopumā darba grupas aptvēra 200 dalībniekus, kas sniedza savu redzējumu par novada turpmāko attīstību. Visplašākā dalībnieku pārstāvniecība jeb līdzdalība bija jautājumos par uzņēmējdarbību, izglītību un kultūru. Dalībnieki sniedza situācijas novērtējumu gan tagadnes, gan nākotnes redzējumā, tādējādi pašvaldībai gūstot būtisku informāciju par šī brīža situāciju novadā, galvenajiem nozares izaicinājumiem un turpmākajiem rīcības virzieniem, lai uzlabotu kopējo situāciju novada teritorijā. Gūtas 3 pamatatziņas, kuras tika pieminētas teju ikkatrā darba grupā – sabiedrībai un jomu pārstāvjiem trūkst spēja pašiem definēt savas problēmas un vajadzības, kā arī sniegt plašāku redzējumu par jomas attīstību vietējā un nacionālā mērogā, tai pat laikā pašvaldībai ir nepieciešams nodrošināt vienmērīgu novada attīstību un saglabāt jau esošās labās prakses iestrādnēs novadā.